

KÜTAHYA DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
YARATICI DÜŞÜNME TEKNİKLERİNİN
İÇ MİMARLIK ÖĞRENCİLERİNİN
KONSEPT SORUNU ÇÖZÜMÜNDEKİ ROLÜ

(Yüksek Lisans Tezi)

Ceyda YENER

Kütahya – 2024

T.C
KÜTAHYA Dumlupınar Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Fakültesi
Teknoloji ve İnovasyon Yönetimi Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

**YARATICI DÜŞÜNME TEKNİKLERİNİN İÇ MİMARLIK
ÖĞRENCİLERİNİN KONSEPT SORUNU ÇÖZÜMÜNDEKİ ROLÜ**

Tez Danışmanı:
Prof. Dr. Arif GÖK

Hazırlayan:
Ceyda YENER

Kütahya-2024

Kabul ve Onay

KÜTAHYA DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Teknoloji ve İnovasyon Yönetimi Ana bilim dalında, 202285611005 öğrenci numaralı, Ceyda YENER'in hazırlamış olduğu “*Yaratıcı Düşünme Tekniklerinin İç Mimarlık Öğrencilerinin Konsept Sorunu Çözümündeki Rolü*” başlıklı yüksek lisans çalışması ile ilgili tez savunma sınavı jüri tarafından yapılmış ve adayın tezinin OY BİRLİĞİ ile kabul edilmesine karar verilmiştir.

12/09/2024

Tez Jürisi	İmza	
	Kabul	Ret
Prof. Dr. Arif GÖK (Danışman)		
Dr. Öğr. Üyesi Muhterem KOÇ		
Dr. Öğr. Üyesi Zeliha ŞAHİN ÇAĞLI		

Doç. Dr. Eray ACAR

Enstitü Müdürü

Bilimsel Etik Bildirimi

Yüksek Lisans tezi olarak hazırladığım “*Yaratıcı Düşünme Tekniklerinin İç Mimarlık Öğrencilerinin Konsept Sorunu Çözümündeki Rolü*” çalışmanın öneri aşamasından sonuçlandığı aşamaya kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığımı, bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

12/09/2024

Ceyda YENER

Özgeçmiş

Ceyda YENER ilkokul ve ortaokul eğitimini Adana ilinde lise eğitimini ise İzmir de tamamladıktan sonra K.K.T.C 'de bulunan Yakın Doğu Üniversitesi Mimarlık Fakültesi İç Mimarlık bölümünden 2018 yılında mezun oldu.2019 yılından günümüze kadar aktif olarak İç Mimarlık alanında çalışırken T.M.M.O.B İç Mimarlar Odasının Muğla ili Datça ilçe temsilcisi olarak devam etmektedir. Birçok uygulama projesi yanında mobilya mağazası tecrübesi ile birlikte Datça ilçesinin yerel gazetesi olan Datça Haber Gazetesinde köşe yazarlığı yapmaktadır. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Teknoloji ve İnovasyon Yönetimi Anabilim Dalında yüksek lisans eğitimine devam etmektedir.

ÖZET

YARATICI DÜŞÜNME TEKNİKLERİNİN İÇ MİMARLIK ÖĞRENCİLERİNİN KONSEPT SORUNU ÇÖZÜMÜNDEKİ ROLÜ

Ceyda YENER,
Yüksek Lisans Tezi, Teknoloji ve İnovasyon Yönetimi Ana Bilim Dalı
Tez Danışmanı: Prof. Dr. Arif GÖK
20.08.2024, 98 sayfa

İç mimarlık eğitim sürecinde öğrencilerin sosyal, kültürel ve teknolojik gelişmeleri takip etmesi ve yaratıcı tasarımlar üretme becerisi kazanması amaçlanır. İç mimarlık eğitiminin başlangıcında öğrencilere temel tasarım dersi verilerek bu becerilerin gelişmesi beklenir. Fakat eğitim süreçleri devam ederken bazı öğrencilerde tasarım becerisinin eksik kaldığı ilerleyen dönemlerde proje derslerinde gözlemlenmektedir. Buna bağlı olarak öğrencilerden konsept çalışmalar istendiğinde konsept üretmekte ve bunu yansıtmakta problem yaşadıkları görülmektedir. Çalışma ile öğrencilerin özgün tasarım becerileri ve konsept öngörülerinin geliştirilmesi ve yaratıcı düşünme tekniklerinden faydalanılarak konsept algısının oluşturulması hedeflenmiştir. Otuz (30) iç mimarlık öğrencisi üzerinde yapılan bu çalışmada yaratıcı düşünme tekniklerinden olan beyin fırtınası ve altı şapka yöntemi kullanılarak öğrencilerin konsept bulmada becerilerinin arttırması amaçlanmıştır. Öğrenciler ilk aşamada çalışmalarını yapmak üzere verilen mağaza projesini bireysel olarak tasarlamışlardır. Ardından yaratıcı düşünme tekniklerinden beyin fırtınası ve altı şapka yöntemi hakkında hazırlanan seminer sunulmuş ve öğrenciler ikişer (2) kişilik gruplar haline getirilerek verilen projeyi bir kez daha tasarlamaları sağlanmıştır. İlk çalışmalarında sadece mekân düzeninde bazı ufak oynamalar gözlenirken yaptıkları çizimlerde renk, doku ve formlarda değişiklik olmadığı görülmüştür. Ancak seminer sonrası, iki (2) kişilik grup olarak yaratıcı düşünme tekniklerini kullanan öğrenciler hem bir konsept dahilinde çalışma yapmış hem de renk, doku ve form da yüksek oranda değişim gözlemlenmiştir. Çalışma ile öğrencilerin yaratıcılıklarını arttırdıkları ve projelerde konseptleri daha kolay buldukları ve projelerine yansıttıkları nitel çalışma sonucunda ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Altı şapka yöntemi, Beyin fırtınası, İç mimarlık, Konsept, Yaratıcı düşünme

ABSTRACT

THE ROLE OF CREATIVE THINKING TECHNIQUES IN SOLVING CONCEPT PROBLEMS FOR INTERIOR ARCHITECTURE STUDENTS

Ceyda YENER,

Master Thesis, Department of Technology and Innovation Management

Supervisor: Prof. Dr. Arif GÖK

20.08.2024, 98 pages

In the education process of interior architecture, the aim is for students to follow social, cultural, and technological developments and to acquire the ability to produce creative designs. At the beginning of interior architecture education, students are provided with a basic design course to develop these skills. However, it has been observed that as the educational process progresses, some students' design skills remain underdeveloped, which becomes evident in the later stages of project courses. Consequently, when students are asked to create concept studies, it is observed that they encounter problems in generating and reflecting concepts. This study aims to enhance students' original design skills, improve their concept foresight, and develop their concept perception through the use of creative thinking techniques. In this study, conducted with thirty (30) interior architecture students, creative thinking techniques such as brainstorming and the six hats method were employed to enhance students' abilities in finding concepts. In the first phase, students individually designed the store project assigned to them. Subsequently, a seminar on creative thinking techniques, including brainstorming and the six hats method, was presented, and students were paired into groups of two (2) to redesign the project. In their initial works, only minor adjustments in space arrangements were observed, with no significant changes in color, texture, or forms in their drawings. However, after the seminar, students who employed creative thinking techniques as part of a two-person group not only worked within a concept but also showed significant changes in color, texture, and form. The qualitative results of the study indicate that students increased their creativity, found it easier to develop and reflect concepts in their projects.

Keywords: Brainstorming, Concept, Creative thinking, Interior architecture, Six hat methods

ÖNSÖZ

Tez çalışmam süresince beni yönlendirerek desteğini eksik etmeyen ve bu süreçte eğitim hayatıma katkılarından dolayı tez danışmanım, değerli hocam Prof.Dr.Arif GÖK'e,

Lisans eğitimim boyunca beni mesleğe hazırlayan ve tasarım becerilerimi gün yüzüne çıkaran değerli YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ Mimarlık Fakültesi İç Mimarlık Bölümü hocalarımdan; Prof.Dr.Zihni TÜRKKAN, Prof.Dr.Huriye GÜRDALLI, Doç.Dr. Çilen ERÇİN, Doç.Dr. Turgay SALİHOĞLU, Yrd.Doç.Dr.Ayşe GERTİK TÜRKMEN, Yrd.Doç.Dr.Çağla BEYAZ Yrd.Doç.Dr.Havva ARSLANGAZİ UZUNAHMET, Yrd.Doç.Dr.Simge BARDAK DENEREL, Yük.Mimar Hasan ALTAN, Yük.Mimar Şefika KARADERİ, Yük. İç Mimar Ayşegül YURTYAPAN SALİMİ, Yük.İç Mimar Özge MERCAN, Yük.İç Mimar Gaye ANIL, Yük.İç Mimar Oğuz.K. DİZMAN, Yük.İç Mimar Hilmi OKUTAN ve Prof.Dr. Semra Sema UZUNOĞLU, Prof.Dr. Kozan UZUNOĞLU, Prof.Dr. Uğurcan AKYÜZ'e

Değerli yorumlarından dolayı Doç.Dr. Elif ÖZDOĞLAR, Doç.Dr.Çağrı YALÇIN Prof.Dr.Mesut YALVAÇ ve Dr. Zeliha ŞAHİN 'e

Bana her konuda destek olan babam Mehmet YENER ve annem Aysemin YENER başta olmak üzere yanımda olan tüm aileme anlayış ve destekleri için çok teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET.....	v
ABSTRACT	vi
GÖRSELLER LİSTESİ	xi
KISALTMALAR.....	xiii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

1.1. MOTİVASYON	4
1.2. AMAÇ VE HEDEFLER.....	4
1.3. KAPSAM	5

İKİNCİ BÖLÜM

LİTERATÜR VE TEORİK ÇALIŞMA TARAMASI

2.1. LİTERATÜR TARAMASI.....	7
------------------------------	---

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

METODOLOJİ

3.1. YARATICI DÜŞÜNME TEKNİKLERİ	23
3.2. BEYİN FIRTINASI	24
3.3. ALTI ŞAPKA YÖNTEMİ.....	24

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İÇ MİMARİ TASARIMDA KONSEPT

4.1. İÇ MİMARLIK EĞİTİMİNİN TANIMI VE AMACI.....	28
4.1.1. Tasarım İlkeleri ve Estetik	29
4.1.2. Fonksiyonel Tasarım	29
4.1.3. Teknik Bilgi ve Uygulama	29
4.1.4. Bilgisayar Destekli Tasarım (CAD) ve Görselleştirme.....	30
4.1.5. Proje Yönetimi ve Profesyonel Uygulamalar	30

4.2. İÇ MİMARİ TASARIMDA KONSEPT (Tasarım fikri) VE ÖZGÜNLÜK..... 31

4.2.1. Yaratıcı Çözümler	32
4.2.2. Kültürel ve Tarihsel Bağlam	32
4.2.3. Malzeme ve Teknoloji Kullanımı.....	32
4.2.4. Kişiselleştirme.....	32

4.3. İÇ MİMARİ TASARIMDA KONSEPT VE BAĞLAM İLİŞKİSİ..... 33

BEŞİNCİ BÖLÜM

YARATICI DÜŞÜNME EĞİTİMİ VE UYGULAMA

5.1. UYGULAMA DETAYI..... 37

5.1.1. Aşama: Proje Revizyonu	37
5.1.2. Aşama: Yaratıcı Düşünme ve Konsept Semineri	38
5.1.3. Aşama: Grup Çalışması ve Yeniden Çizim	38
5.1.4. Aşama: Gelişim ve Değerlendirme	38

5.2. MODELLEME..... 39

5.2.1. Mevcut Durum Analizi	39
5.2.2. Müdahale: Yaratıcı Düşünme ve Konsept Semineri	39
5.2.3. Yeniden Modelleme: Grup Çalışması ve Proje Revizyonu.....	39
5.2.4. Değerlendirme ve Karşılaştırma	40

ALTINCI BÖLÜM

DENEYSEL SONUÇ

6.1. BULGULAR..... 41

6.1.1 Renk	61
6.1.2 Doku.....	61
6.1.3 Form.....	51
6.1.4 Konsept Algısı.....	56

6.2. DENEYSEL SONUÇLAR..... 61

6.2.1. Katılımcılar ve Metodoloji.....	61
6.2.2. Birinci Aşama Sonuçları: Başlangıç Durumu	61
6.2.3. İkinci Aşama Sonuçları: Seminer ve Grup Çalışması Sonrası.....	61
6.2.4. Karşılaştırmalı Değerlendirme	62

YEDİNCİ BÖLÜM
SONUÇ VE ÖNERİLER

7.1. SONUÇ.....	64
7.2. ÖNERİLER	64
EKLER.....	66
KAYNAKÇA	75
DİZİN	82

GÖRSELLER LİSTESİ

Sayfa

Görsel.3.1: Beyin Fırtınası	24
Görsel.4.1: Konseptin Doğduğu Ana Fikir ve Yan Fikirler Hatta Destekleyici Öğeler .	31
Görsel.4.2: Bileşenlerin Kavramsal Olarak İfade Edilmesi	35
Görsel.5.1: Mevcut Durumda Çok Detaylı Olmayan Bir Mağaza Projesi.....	37
Görsel.6.1: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri	42
Görsel.6.2: İki Öğrencinin Ağaç ve Doğa Konseptli Ortak Projesi	43
Görsel.6.3: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri	43
Görsel.6.4: İki Öğrencinin Begonvil Çiçeği Konseptli Ortak Projesi.....	44
Görsel.6.5: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri	45
Görsel.6.6: İki Öğrencinin Çiçek Diyarı Konseptli Ortak Projesi	45
Görsel.6.7: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri	46
Görsel.6.8: İki Öğrencinin Sünger Konseptli Ortak Projesi	47
Görsel.6.9: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri	47
Görsel.6.10: İki Öğrencinin Mağara Konseptli Ortak Projesi.....	48
Görsel.6.11: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri.....	49
Görsel.6.12: İki Öğrencinin Doğal Taş Konseptli Ortak Projesi.....	49
Görsel.6.13: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri	50
Görsel.6.14: İki Öğrencinin Ünlü Markalar Konseptli Ortak Projesi	50
Görsel.6.15: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri	51
Görsel.6.16: İki Öğrencinin Pembe Marşmelov Konseptli Ortak Projesi.....	52
Görsel.6.17: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri	52
Görsel.6.18: İki Öğrencinin Kübik Mekan Konseptli Ortak Projesi.....	53
Görsel.6.19: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri	54
Görsel.6.20: İki Öğrencinin Tansu Konseptli Ortak Projesi	54
Görsel.6.21: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri	55
Görsel.6.22: İki Öğrencinin İKONLAR Konseptli Ortak Projesi.....	55
Görsel.6.23: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri	56
Görsel.6.24: İki Öğrencinin DENGİ Konseptli Ortak Projesi	57
Görsel.6.25: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri	57
Görsel.6.26: İki Öğrencinin Uzay ve Gezegenler Konseptli Ortak Projesi	58
Görsel.6.27: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri	59

Görsel.6.28: İki Öğrencinin Smokin Konseptli Ortak Projesi	59
Görsel.6.29: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri	60
Görsel.6.30: İki Öğrencinin DERİ VE DOĞA Konseptli Ortak Projesi	60

KISALTMALAR

3B:	Üç Boyutlu
Bep-TR:	Ulusal Hesaplama Yönteminin Yazılımı
CAD:	Bilgisayar Destekli Grafik-Tasarım
CIDA:	Council for Interior Design Accreditation
EKB:	Enerji Kimlik Belgesi
IFI:	Uluslararası İç Mimarlar Konfederasyonu
KKTC:	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
KWH:	Kilovatsaat
SCAMPER:	Substitute/ Combine/ Adapt/ Modify, Minify, Magnify/ Put to other uses/ Eliminate/ Reverse, Rearrange
TDK:	Türk Dil Kurumu
VR:	Virtual Reality -Sanal Gerçeklik
YDT:	Yaratıcı Düşünme Teknikleri

TEZ METNİ

GİRİŞ

İç mimarlık eğitimi süresince öğrencilerin algı, yaratıcılık ve özgünlük gibi konularda kendilerini geliştirmeleri beklenmektedir. Yaratıcılık; özgün, sosyal yararlılığı olan ürünler veya fikirler üretebilme becerisi olarak tanımlanabilir (Bianchi, 2007). Daha anlaşılır bir ifade ile olmayan bir şeyi hayal edebilme, bir şeyleri herkesten farklı yollarla yapabilme ve yeni fikirler geliştirme olarak anlatabiliriz. Herkesin gördüğü ile aynı şeyi görmeme durumudur aslında (Gündüzlü B. & Erçevik S., 2021). Öğrenciler eğitim sürecinde farklı projeler üzerinde çalıştırılarak eğitimlerini sürdürürler. Her projede daha fazla ilerleme kat etmeleri ve yaratıcılıklarını geliştirmeleri beklenirken farklı mekânları çalışmaları sağlanır. Bu projelerde konsept kavramıyla karşılaşan öğrenciler mekânları analiz ederek en uygun şekilde tasarımları beklenir. Fakat konsept algısı oluşmayan öğrencilerde proje ilerlemesinde zorluk yaşandığı görülür.

TDK sözlüğüne göre kavram; anlayış, görüş, fikir; tarz; düzen anlamlarına gelir ‘bir eserde işlenen konu, düşünme, görüş, ana konu’ şeklinde açıklanmaktadır (Tatar, 2021). Konsept, bir şeyin temel fikri, planı veya taslağıdır. Somut bir nesne, fikir veya duyguyu soyut bir şekilde temsil eder (Özdağ, 2018). Bir konsept, bir ürün, hizmet, sanat eseri veya herhangi bir yaratıcı girişimin temelini oluşturabilir. Öğrencilerin eğitim süresinde sosyal, kültürel, teknolojik ve sosyal medya aracılığıyla gelişmeleri takip etmesi ve bunları projelerine yansıtmaları beklenir. Çünkü iç mimarlık mesleği sürekli kendini yenileyen ve sosyal dünya ile birleşmiş bir meslek grubudur (Atar, 2022). Öğrencilerin kendilerini geliştirmesi amacıyla yapılan bu proje derslerinde konsept üzerinde ilerlenmesi de buna bağlıdır.

Konsept projeler içmimarlık alanında büyük öneme sahip projelerdir. Günümüzde konsept mekanlar daha çok dikkat çekerken bazı müşterilerin evlerinde dahi bu tarz projeler yapıldığı görülmektedir (Gül, 2022). Konsept, eğitim sürecinde de bu sebeple büyük bir öneme sahiptir. Konsept mekânlar yaratabilmek için iç mimarların geniş bir hayal gücüne ve sosyal çevreyi çok iyi analiz edebilme yeteneğine ihtiyacı vardır. Konsept projeler yaratıcılığın önemini en fazla gözlemlediğimiz proje türlerindendir. Bu sebeple projelerine konsept bulmakta zorlanan öğrenciler için yaptığımız çalışmada “yaratıcı düşünme tekniklerini” kullanarak öğrencilere fayda sağlamak hedeflenmiştir. Çalışma kapsamında konsept algısını öğrenen ve projelerinde kullanan öğrencilerde ciddi gelişim gözlemlenmiştir. Ek olarak yaratıcı düşünme

tekniklerinden “beyin fırtınası“ ve “altı şapka yöntemi“ kullanılarak öğrencilerin konsept bulmada becerilerinin artırması sağlanmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

1.1. MOTİVASYON

İç mimarlık, estetik ve fonksiyonun birlikte kullanıldığı bir tasarım dalıdır. İç mimarlık eğitimindeki temel amaç, öğrencilere yaratıcı, estetik ve fonksiyonel bir şekilde mekân tasarlama becerisi kazandırmaktır. Ancak, eğitim sürecinde öğrencilerin konsept mekanlarda sorun yaşadıkları gözlemlenmiştir. Konsept oluşturma, bir iç mimarlık projesinin temelini oluşturur. Doğru bir konsept, projenin başarılı olmasında kritik bir rol oynar, ancak bu süreç öğrenciler için genellikle karmaşık ve zorlayıcı olabilir. Geleneksel eğitim yöntemleri bazen bu becerilerin geliştirilmesini sınırlayabilir ve öğrencilerin potansiyellerini tam olarak ortaya çıkarmalarını engelleyebilir. Bu tezin amacı, yaratıcı düşünme tekniklerini iç mimarlık eğitimine dâhil ederek konsept sorununa çözüm bulmaktır. Yaratıcı düşünme, iç mimarların karmaşık problemleri çözmelerine, yenilikçi tasarımlar üretmelerine, estetik ve işlevsel dengeyi yakalamalarına yardımcı olabilir.

Yaratıcı düşünme tekniklerinin iç mimarlık öğrencilerinin eğitiminde kullanılması, gelecekteki tasarımcıların daha başarılı ve yetkin olmalarını sağlayabileceği gibi endüstride daha kaliteli ve işlevsel iç mekânların yaratılmasına katkıda bulunacaktır.

1.2. AMAÇ VE HEDEFLER

Bu çalışmanın amacı yenilikçi ve yaratıcı düşünme tekniklerini kullanarak iç mimarlık eğitiminde konsept sorununa çözüm sunmaktır. Özellikle eğitimin ilk yılında yer alan temel tasarım dersine yaratıcı düşünme teknikleri eklenerek öğrencilerin yaratıcılıklarını keşfetmeleri sağlanabilir Çalışma nitel olarak yürütülmüştür.

Hedeflenenler;

- 1) Öğrencilerin yaratıcı düşünme tekniklerini kullanarak iç mimarlık eğitiminde problem çözebilme yeteneğini arttırmak ve konsept geliştirmede yardımcı olabilmek,
- 2) Yaratıcı düşünme tekniklerinin iç mimarlık öğrencilerinin konsept oluşturma sürecini nasıl etkilediğini incelemek,
- 3) Yaratıcı düşünme tekniklerinin iç mimarlık eğitimindeki etkinliğini değerlendirmek ve öneriler sunmak,

4) İç mimarlık eğitiminde yaratıcı düşünme tekniklerinin kullanımının iç mimarlık öğrencilerinin mezuniyet sonrası başarılarına ve profesyonel uygulamalarına katkısı olması,

5) Öğrencilerin müzik, sanat, doğa vb. gibi farklı disiplinlerden yararlanarak soyut kavramları yeni formlara, desenlere ve dokulara dönüştürebilme yeteneği kazandırılması hedeflenmektedir.

1.3. KAPSAM

Araştırma kapsamında, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Mimarlık Fakültesi İç Mimarlık Bölümü 4.sınıf öğrencilerinden otuz (30) öğrenci bulunmaktadır. Nitel bir çalışma olup deneysel yöntem ve gözlem tekniğine göre oluşturulmuş bir çalışmadır. Öğrencilerin cinsiyet, yaş, aile, din, dil, ırk, milliyet gibi demografik ve diğer özellikleri kapsam dışı bırakılmıştır. Çalışmanın ilk aşamasında otuz (30) öğrenciye ticari bir bilgisayar destekli tasarım programında çizilmiş çok detay barındırmayan bir proje verilmiş ve bu aşamada projeyi revize etmeleri beklenmiştir. Bu çalışma sırasında hiç bir beklenti olmadan kendi tasarımlarını özgürce yapabilecekleri belirtilmiştir. Çalışma üç aşamadan oluşmuştur. Birinci aşamada, mağaza projesi belirlenmiş ve ilk çizimlerin öğrencilerden kaydetmeleri istenilmiştir. Ardından ikinci aşamada “Yaratıcı Düşünme Tekniklerinden altı şapka yöntemi ile beyin fırtınası ve konsept nedir ve nasıl geliştirilir” adlı sunum öğrencilere anlatılmıştır. Bu bilgilerin ışığında üçüncü aşamada öğrenciler herhangi bir belirleyici olmadan eşleştirilerek ikişer kişilik ekipler oluşturulmuştur. Bu ekiplerden aldıkları eğitimin ışığında tekrar mağaza projesini birlikte çizmeleri istenmiştir. Böylece öğrencilerin yaratıcı düşünme tekniklerini kullanarak konsept ve mekan, doku, desen algılarında gelişmeleri analiz edilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

LİTERATÜR VE TEORİK ÇALIŞMA TARAMASI

2.1. LİTERATÜR TARAMASI

İç mimarlık eğitiminde yaratıcılığın önemi ve yaratıcı düşünme tekniklerinin uygulamasına ışık tutması amacıyla, yaratıcılık, iç mimarlık eğitimi ve yaratıcı düşünme teknikleri alanlarında yapılan çalışmalar araştırılmıştır. “*Mimarlık, kullanıcının ruhuna hitap etmeli. Bir binaya girdiğinizde orada nasıl hissedeceğinizi, o binanın size ne söyleyeceğini düşünmelisiniz*” diyen Cengiz Bektaş bize bir mimarın yaratıcılığının ne kadar önemli olduğunu anlatmaktadır. Yaratıcılığın mimarlık alanı için ne kadar önemli olduğunu vurguladığımız bu çalışmada Glenn MURCUTT'a ait “Biz iş yaratmıyoruz. Ben bizim birer kâşif olduğumuza inanıyorum” bu söz destekler niteliktedir. Mimarlık mesleğinin içindeki yaratıcılık, estetik ve sanatsal önemi ise Walter GROPIUS'a ait “Mimarlık mühendisliğin bittiği yerde başlar” sözü ile anlıyoruz.

İç mimarlık eğitiminde öğrencilerin projelerinde yaratıcı düşüncelerinin gelişimi önem göstermektedir. Tasarım ve yaratıcılığın gelişmesi proje üretme becerisini de olumlu yönde etki etmektedir. Yaratıcılığın tüm lisans eğitimi boyunca önem arz ettiği görülmektedir. Bu süreçte öğrencilerin renk, doku ve form algılarını da test ederek ilerleme kat ettiklerini görmek için çalıştık. Bu konuda İç Mekân Tasarımında Özgünlük ve Konsept: Özgün ve Özgün Olmayan Mekânların Karşılaştırılması (Gündüzlü & Erçevik, 2020) adlı çalışma oldukça aydınlatıcı olmuştur. Çalışma geri bildirimine dayalı bir şekilde ilerlerken, (Hoa Vo & Abimbola Asojo, 2021)' de yayınlanan “Feedback in interior design studio and students’ creativity” adlı çalışması oldukça dikkat çekmektedir. “Geri bildirim, öğrencilerin çalışmalarının güçlü ve zayıf yönlerini anlamalarına yardımcı olabilir. Geri bildirim, öğrencilerin yeni fikirler üretmelerine ve risk almalarına teşvik edebilir (Hoa Vo & Abimbola Asojo, 2021) diyerek bizim de bu çalışmada öğrencilerden seminer sonrasında geri bildirim alarak ilerlememize yol çizmiştir. Bununla birlikte öğrencilerin iş birliğini öğrenmesi ve beyin fırtınası tekniğini kullanması hedeflenirken iş birlikçi öğrenme tekniği de göze çarpmaktadır. İş birlikçi öğrenme, öğrencilerin birlikte çalışarak bir hedefe ulaşmalarını sağlayan bir öğrenme tekniğidir. Bu teknik, öğrencilerin eleştirel düşünme, problem çözme ve iletişim becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. İç mekân tasarımı programlarında işbirlikçi öğrenme, öğrencilerin teorik bilgileri uygulamaya koymalarına ve gerçekçi tasarımlar üretmelerine yardımcı olabilir. Bu konuda “Modeling of Cooperative/Collaborative Learning Technique: A case study of interior architectural program” (Ruengtam, 2013) adlı çalışma iş birlikçi eğitimi destekler niteliktedir.

Böylece öğrencilerde motivasyonun arttığı ve birlikte çalışmanın önemini vurgulamaktadır.

Eğitim de öğrencilerin bilgi ve yaratıcılığı birleştirerek gelişim sağlamalarını hedeflediğimiz bu çalışmada “Mimari Tasarım Eğitiminde Bilgi ve Yaratıcılık Etkileşimi” (Paker Kahvecioğlu, 2001) adlı çalışma da etkili olmuştur. Tez de mimari tasarım eğitiminde bilgi ve yaratıcılığın birbiriyle olan ilişkisi incelenmiştir. Bilgi ve yaratıcılığın birbirini tamamlayan iki kavram olduğu üzerine vurgu yapılırken birlikte ele alınmasının eğitimin kalitesini arttıracığı savunulmuştur.

Bilgi, yaratıcılığın temelini oluşturur. Tasarımcılar, tasarım sürecini yürütebilmek için gerekli olan bilgi ve becerileri edinmelidirler.

Yaratıcılık, bilginin yeni ve özgün şekillerde kullanılmasını sağlar. Bilgi, tasarımcılara yeni fikirler üretme ve mevcut sorunları yenilikçi çözümlerle çözme fırsatı sunar.

Bilgi ve yaratıcılık arasındaki etkileşim, tasarım sürecinin merkezinde yer alır. Tasarımcılar, tasarım sürecinin her aşamasında bilgi ve yaratıcılığı birlikte kullanırlar.

Mimarlık Eğitiminde Eleştirel Düşünme Becerisinin Rolü: Birinci Yıl Tasarım Eğitimi (Yurtsever, 2011) isimli çalışma da mimarlık eğitiminde eleştirel düşünme becerisinin önemi anlatılmaktadır. Eleştirel düşünme, problemi veya durumu analiz etme, değerlendirme ve yargılama süreci olarak tanımlanıyor. Bu becerinin mimarların mevcut sorunları anlamalarına, yaratıcı çözümler sunmalarına ve tasarımlarını gerçekleştirmelerine yardımcı olduğu anlatılmaktadır.

Çalışmada, mimarlık eğitiminde eleştirel düşünme becerisini geliştirmek adına mimari tasarım eğitiminde eleştirel düşünmenin temel unsur olması, beceriyi geliştirme adına dersler ve etkinlikler yapılması ve stüdyo derslerinde uygulamalı olarak öğretilmesi önerilmektedir. Ek olarak birinci yıl tasarım eğitiminde eleştirel düşünme becerisinin gelişimi adına öğrencilerin tasarım sürecinde karşılaşılabilecekleri hakkında bilgi verilmeli ve öğrenciler, tasarım çalışmalarını eleştirel bir şekilde değerlendirmeleri için teşvik edilmelidir.

Zeiny tezinde, biyomimikrinin iç mekân tasarımında bir problem çözme metodu olarak kullanımı incelemiştir. Biyomimikri, doğadaki sistemleri ve süreçleri inceleyerek insan sorunlarına çözümler üreten bir yaklaşımdır. Biyomimikri, iç mekân tasarımında yenilikçi ve sürdürülebilir çözümler üretmek için kullanılabilir(El-Zeiny,

2012).Biyomimikri, iç mekân tasarımında aşağıdaki problemleri çözmek için kullanılabilir:

- *Sürdürülebilirlik*: İç mekânlarda doğal malzemelerin ve kaynakların kullanımını artırarak biyomimikri sürdürülebilirliği artırmaya yardımcı olabilir.
- *Enerji verimliliği*: İç mekânlarda doğal yalıtım ile biyomimikri enerji verimliliğini artırmaya yardımcı olabilir.
- *Konfor*: İç mekânlarda doğal malzemelerin kullanımı ile konforu artırmaya yardımcı olabilir.
- *Estetik*: İç mekânlarda doğayı ve yeşili kullanarak estetik değeri artırmaya yardımcı olabilir.

Tezde ayrıca, biyomimikri hakkında daha fazla bilgi ve eğitime ihtiyaç olduğu savunulur (El-Zeiny, 2012). Biyomimikriden ilham alarak yapılan tasarımlar için daha fazla araştırma ve geliştirmeye ihtiyaç vardır. Biyomimikrinin iç mekân tasarımında kullanımını desteklemek adına politikalar ve uygulamalar geliştirilmelidir. Bu öneriler, iç mekân tasarımında biyomimikrinin daha yaygın olarak kullanılmasına yardımcı olabilir. Biyomimikri, iç mekân tasarımında yenilikçi ve sürdürülebilir çözümler üretmek için kullanılabilecek güçlü bir araçtır.

Ortak çalışma grupları sayesinde öğrencilerde yaratıcılığı geliştirmek adına yapılan bir diğer çalışmada (Karakaya, 2011) tarafından “Collaborative Environments To Enhance Creativity Of Design Students” adlı çalışma yapılmıştır. Bu çalışma da ortak çalışma ortamları, öğrencilerin birlikte çalışabilecekleri ve fikirlerini paylaşabilecekleri fiziksel ve dijital ortamlardır. Ortak çalışma ortamları, öğrencilerin fikirlerini paylaşp bu fikirlerden yararlandıkları, yeni fikirler üreterek özgün tasarımlar oluşturmalarını sağlayan bir çalışma türüdür. Ortak yaratıcılık destek araçları, projeler üzerinde öğrencilerin birlikte çalışmasını kolaylaştırır, fikirlerini paylaşmasına ve yeni fikirler geliştirmesine yardımcı olur. Çalışmada ortak çalışmanın yeni fikirler üretme becerisinin gelişeceğine, öğrencilerin birbiriyle olan iletişiminin gelişimine, daha özgün tasarımlar oluşmasına ve tasarım problemini daha verimli çözmelerine yardımcı olacağı savunulmaktadır. Tez, tasarım öğrencilerinin yaratıcılığının geliştirilmesinde ortak çalışma ortamlarının ve ortak yaratıcılık destek araçlarının önemli bir rol oynayabileceğini vurgulamaktadır. Bu ortamlar ve araçlar, öğrencilerin daha yenilikçi ve özgün tasarımlar üretmelerine yardımcı olabilir.

Bir başka çalışmada ise tasarım eğitimindeki eleştirel düşünme becerisine değinilmiştir. Bu noktada ortak çalışma gruplarında da eleştirel düşünme yöntemi ile grup içinde bütün fikirler değerlendirilebilir (Yurtsever, 2017), yayınladığı Mimari Tasarım Eğitiminde Eleştirel Düşünme Becerisinin Rolüne İlişkin Sorgulama adlı tezde mimari tasarım eğitiminde eleştirel düşünme becerisinin rolü incelenmiştir. Tez, eleştirel düşünme becerisinin mimari tasarım eğitiminin temel bir unsuru olduğunu ve bu becerinin geliştirilmesi için tasarım stüdyolarının önemli bir rol oynadığını vurgulanmaktadır. Eleştirel düşünme problem hakkında yargılama sürecidir. Mimari tasarımcıların sorunları anlamaları ve yaratıcı çözümler üretmelerine yardımcı olur. Çalışmada, eğitim sürecinde eleştirel düşünme becerisini geliştirmek adına önerilerde yer almaktadır. Mimari tasarım eğitiminde temel bir unsur olmalıdır. Bu beceriyi geliştirmeye yönelik dersler ve etkinlikler yapılmalıdır. Eleştirel düşünme becerisi, tasarım stüdyo derslerinde uygulamalı olarak öğretilmelidir. Ayrıca çalışmaya göre, birinci yıl tasarım eğitiminde eleştirel düşünme becerisinin gelişimine yönelik de öğrencilerin tasarım sürecinde karşılaşılabilecekleri farklı perspektifler hakkında bilgi verilmeli ve eleştirel bir şekilde değerlendirmeleri için teşvik edilmelilerdir. Çalışma, mimari tasarım eğitiminde eleştirel düşünme becerisinin önemini vurguluyor ve bu beceriyi geliştirmek için eğitiminin içeriği ve yöntemlerinin yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini belirtmektedir.

Mimari tasarım eğitiminde yaratıcılığı artırabilecek yöntemlerin ve bu yöntemlerin nasıl kullanılabileceğini inceleyen *Methods that may stimulate creativity and their use in architectural design education* adlı çalışma (Doris vd., 2009) ve *Métodos Para Estímulo À Criatividade E Sua Aplicação Em Arquitetura* (Bianchi, 2008) yaratıcılık, farklı fikirler üretme becerisi ve problem çözmeye odaklanmıştır. Yaratıcı düşünme, mimari tasarım sürecinin her aşamasında önemlidir. Yaratıcılığı artırabilecek yöntemlerin sınıflandırılması ve mimari tasarım eğitiminde bu yöntemlerin nasıl kullanılabileceği incelenmiştir. Tasarım eğitimi, öğrencilerin farklı bilişsel, duygusal ve davranışsal yöntemler kullanmayı öğrenmelerini sağlamaktadır. Tasarım eğitimi, öğrencilerin hayal güçlerini, sezgilerini ve duygusal farkındalıklarını geliştirmelerini sağlamıştır. Tasarım eğitimi sürecinde öğrencilerin yeni deneyimler edinmelerini, farklı perspektiflerde düşünmelerini ve risk almalarına teşvik etmiştir. Bu yaklaşım, öğrencilerin yeni ve özgün fikirler üretmelerine, problemleri yenilikçi çözümlerle çözmelerine ve mimari tasarımda dünya çapında liderler olmalarına yardımcı olmuştur.

İç mimarlık eğitim sürecinde yaratıcı düşünmenin rolünü inceleyen bir diğer çalışma da *Creative Thinking in Interior Architecture Education: Basic Design Courses* (Aşkın, 2018) adlı çalışmadır. Yaratıcılık, farklı fikirler üretme, problemlere yeni çözümler bulma ve hayal gücü kullanma becerisi olarak tanımlanır. Yaratıcı düşünme, iç mimarlık eğitiminin her aşamasında önemlidir. Tasarımın ilk aşamalarında, yaratıcılık öğrencilerin fikir üretmesine yardımcı olur. Tasarım sürecinde ilerledikçe, yaratıcılık öğrencilerin çözümler üretmesine yardımcı olur. İç mimarlık eğitiminde yaratıcı düşünmeyi geliştirmek için temel tasarım stüdyo dersleri, yaratıcı düşünmeyi geliştirmeye odaklanmalıdır. Öğrencilere, farklı bilişsel, duygusal ve davranışsal yöntemler kullanmayı öğretmelidir. Öğrencilerin hayal güçlerini, sezgilerini ve duygusal farkındalıklarını geliştirmelerine yardımcı olmalıdır. Öğrencilerin yeni deneyimler edinmelerini, farklı perspektiflerde düşünmelerini ve risk almalarını teşvik etmelidir.

Tezde (Aşkın, 2018) ayrıca, ilk yıl temel tasarım derslerinde yaratıcı düşünmeyi geliştirmek için öğrencilere, fikir üretme ve problem çözmenin önemi öğretilmelidir. Öğrencilere, yaratıcı düşünmeyi geliştirmek için çeşitli yöntemler tanıtılmalıdır. Öğrencilere, yaratıcı düşünme becerilerini uygulama fırsatları sunulmalıdır. Tez, iç mimarlık eğitiminde yaratıcı düşünmenin önemini vurgulamaktadır. Bu düşünceyi geliştirmek için, temel tasarım derslerinin içerik ve yöntemlerinin gözden geçirilmesi ve öğrencilerine çeşitli yöntemler kullanmayı teşvik eden eğitim programlarının geliştirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

İç mimarlık eğitiminde öğrencilerin öğrenme stilleri ve görselleştirme becerileri arasındaki ilişkiyi inceleyen *The Relationship Between Learning Styles And Visualization Skills Among Interior Design Students* (Nussbaumer,1998) adlı çalışma dört ana öğrenme stili olan görsel, işitsel, kinestetik ve okuma yazma hakkında bilgi vermektedir. İç mimarlık bölümü öğrencilerinin görselleştirme yetenekleri ve öğrenme stillerini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışma bize üç boyutlu nesneleri zihinde görselleştirme yeteneğinin İç mimarlık eğitimindeki önemini vurgulamaktadır. Bu çalışma iç mimarlık öğrencilerinde görselleştirme becerilerini geliştirmeye yönelik etkili öğrenme ve öğretim yöntemlerinin geliştirilmesine katkı sağlayabilir. İç mimarlık eğitiminde görselleştirme becerilerine daha fazla önem verilmesine katkıda bulunabilir.

Çalışmanın önerisi; öğrenme stillerini belirlemek için çeşitli araçlar kullanılabilir. Öğrenme stillerine uygun öğretim yöntemleri kullanılabilir.

Görselleştirme becerileri için özel öğretim programları geliştirilebilir. Öğrencilerin görselleştirme becerilerini pratik uygulamalar yoluyla geliştirmeleri için fırsatlar sağlanabilir.

Creativity of Interior Design Students: Understanding the Relationship Between Cognitive Style, Personality Style, Motivational Orientation, and Creativity of Interior Design Students (Hirani, 2014) adlı çalışmada iç mimarlık öğrencileri arasında bilişsel stil, kişilik stili ve motivasyonel yönelim ile yaratıcılık arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Tezde, (Hirani, 2014) bu faktörlerin, öğrencilerin tasarım fikirleri üretme, problemleri çözme ve yenilikçi çözümler üretme becerilerini nasıl etkilediği araştırılmaktadır.

Öğrencilerin bilgileri nasıl algıladığı, organize ettiği ve işlediğini tanımlayan bilişsel stili inceleyen bu çalışma bilişsel stili dört başlıkta anlatmaktadır. Analitik bilişsel stil, sentetik bilişsel stil, geleneksel bilişsel stil, duyarlı bilişsel stil.

Analitik bilişsel stili olan öğrenciler, bilgiyi ayrıntılı olarak analiz etme ve parçalara ayırma eğilimindedir.

Sentetik bilişsel stili olan öğrenciler, bilgiyi bir araya getirme ve bütünsel bir bakış açısı elde etme eğilimindedir. Geleneksel bilişsel stili olan öğrenciler, önceden var olan bilgilere ve kurallara bağlı kalmayı tercih ederler. Duyarlı bilişsel stili olan öğrenciler, yeni fikirler ve olasılıklara açıktırlar.

Hirani, iç mekân tasarımı öğrencileri için etkili öğrenme ve öğretim yöntemleri geliştirmek için bilişsel, kişilik ve motivasyonel faktörlerin daha iyi anlaşılmasının önemini vurgulamaktadır. Çalışma, iç mekân tasarımı öğrencilerinin yaratıcılığını etkileyen faktörlere dair önemli bilgiler sunmaktadır. Tezin önerileri, iç mekân tasarımı eğitimi için etkili öğrenme ve öğretim yöntemlerinin geliştirilmesine katkıda bulunacaktır. (Hirani,2014)

İç mimarlık eğitiminde yaratıcılığın değerlendirilmesi için bir metodolojinin geliştirilmesini ve test edilmesini inceleyen Interior design creativity: The development and testing of a methodology for the consensual assessment of projects (Barnard, 1992) başlıklı çalışma farklı uzmanların görüşlerini bir araya getiren konsensüse dayalı bir yaklaşımın daha doğru ve güvenilir sonuçlar sağlayacağını öne sürmektedir. Yaratıcılık, yeni ve özgün fikirler üretme, problemleri yenilikçi çözümlerle çözme ve hayal gücü kullanma yeteneğidir. Yaratıcılık, iç mekân tasarımı sürecinin önemli bir

parçasıdır. İç mekân tasarımı yaratıcılığının değerlendirilmesi, iç mekân tasarımı eğitiminde ve pratiğinde önemli bir rol oynar.

Tezde (Barnard,1992), geliştirilen metodolojinin, iç mekân tasarımı yaratıcılığının değerlendirilmesinde doğru ve güvenilir sonuçlar sağladığı gösterilmektedir. Metodoloji, iç mekân tasarımı eğitimi ve pratiğinde kullanılabilecek bir araç olarak önerilmektedir. Tez, iç mekân tasarımı yaratıcılığının değerlendirilmesi için konsensüse dayalı bir yaklaşımın kullanılmasını önermektedir. Bu yaklaşım, farklı uzmanların görüşlerini bir araya getirerek daha doğru ve güvenilir sonuçlar sağlayabilir

Yaratıcı düşünmeyi geliştirmek adına farklı teknikler deneyen pek çok çalışma yapılmıştır bunlardan biri de The Creative Design Process Supported by The Restrictions Imposed by Bioclimatic And School Architecture: A Teaching Experience (Kowaltowski,Labaki,Paiva,Bianchi, Mösch, 2007) adlı çalışmadır. Tez, biyoklimatik ve okul mimarisi gibi kısıtlamaların, tasarımcılara yaratıcı bir meydan okuma sunarak onların potansiyellerini en üst düzeye çıkarmalarına yardımcı olabileceğini göstermektedir. Bu kısıtlamalar, tasarımcıların yenilikçi fikirler üretmelerini, problemleri farklı şekillerde çözmelerini ve daha iyi çözümler bulmalarını teşvik edebilir. Tezde, bu kısıtlamaların, tasarımcıların yenilikçi fikirler üretme ve zorluklara yaratıcı çözümler bulma konusunda daha iyi performans göstermelerine yardımcı olabileceği öne sürülmektedir. Biyoklimatik ve okul mimarisi gibi kısıtlamalar, tasarımcıların yaratıcılıklarını sınırlamak yerine, onlara yeni fikirler ve çözümler bulmaları için bir neden sunabilir.

Kısıtlamalar, tasarımcıların problemleri farklı şekillerde çözmelerini ve alternatif çözümler bulmalarını teşvik edebilir. Kısıtlamalar, tasarımcıların tasarım kararlarını daha bilinçli ve sorumlu bir şekilde vermelerine yardımcı olabilir.

Vocational Schools In The Field Of Interior Design Creativity Of Students (Liu, 2016), adlı tez, mesleki okullarda iç mekân tasarımı öğrencilerinin yaratıcılığının incelenmesini konu almaktadır. Tezde, mesleki okulların, iç mekân tasarımı öğrencilerinin yaratıcılıklarını geliştirmek için önemli bir potansiyele sahip olduğu öne sürülmektedir. Yaratıcılık, yeni ve özgün fikirler üretme, problemleri yenilikçi çözümlerle çözme ve hayal gücü kullanma yeteneğidir. Yaratıcılık, iç mekân tasarımı için önemli bir beceridir. Mesleki okullar, iç mekân tasarımı öğrencilerinin yaratıcılıklarını geliştirmek için fırsatlar sunabilir.

Tez (Liu, 2016), mesleki okulların iç mekân tasarımı öğrencilerinin yaratıcılıklarını geliştirmek için önemli bir potansiyele sahip olduğunu göstermektedir. Mesleki okulların bu potansiyeli gerçekleştirmek için yaratıcılığı teşvik eden ve destekleyen bir eğitim ortamı oluşturması gerekmektedir. Tezde, mesleki okullarda iç mekân tasarımı öğrencilerinin yaratıcılıklarını geliştirmek için uygulanan bir örnek uygulamadan bahsedilmektedir. Bu uygulamada, öğrencilere farklı yaratıcılık teknikleri öğretilmiş ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmeleri için fırsatlar sunulmuştur. Uygulamanın sonucunda, öğrencilerin yaratıcılık becerilerinin önemli ölçüde geliştiği görülmüştür.

İç mimarlık eğitiminde yaratıcılığın önemi ve problem çözmeye dayalı pek çok çalışma yapılmıştır. İç mimarlık eğitimi temel tasarım sürecinde yaratıcı düşünmenin geliştirilmesine yönelik bir yöntem önerisi (Aşkın, 2020) adlı tez, iç mimarlık eğitimi temel tasarım sürecinde yaratıcılığı geliştirmeye yönelik bir yöntem önerisini incelemektedir. Çalışmada, temel tasarım dersinin, öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirmek için önemli bir fırsat olduğu öne sürülmektedir. Yaratıcılık, yeni ve özgün fikirler üretme, problemleri yenilikçi çözümlerle çözme ve hayal gücü kullanma yeteneğidir. Yaratıcılık, iç mekân tasarımı için önemli bir beceridir. Temel tasarım süreci, öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirmek için önemli bir fırsattır. Çalışmada, temel tasarım sürecinde yaratıcılığı geliştirmek için uygulanan bir örnek uygulamadan bahsedilmektedir. Bu uygulamada, öğrencilere farklı yaratıcılık teknikleri öğretilerek yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmeleri için fırsatlar sunulmuştur. Uygulamanın sonucunda, öğrencilerin yaratıcılık becerilerinin önemli ölçüde geliştiği görülmüştür. Tez (Aşkın, 2020), temel tasarım sürecinde yaratıcılığı geliştirmek için uygulanabilecek yöntemler hakkında bilgiler sunmaktadır. Bu yöntemler, iç mimarlık eğitimi veren kurumların yaratıcılığı teşvik eden ve destekleyen bir eğitim ortamı oluşturmaya yardımcı olabilir. Tezde önerilen yöntemler, iç mimarlık eğitimi veren kurumların yaratıcılığı teşvik eden ve destekleyen bir eğitim ortamı oluşturmaya yardımcı olabilir. Bu yöntemler, iç mimarlık öğrencilerinin yaratıcılık becerilerini geliştirmelerine ve bu alanda başarılı olmalarına yardımcı olabilir.

Yaratıcılığın önemli olduğu iç mimarlık eğitiminde CAD programları da bir o kadar önem taşımaktadır. Öğrencilerin yaratıcılıklarını kullanarak yaptıkları tasarımları daha ekonomik ve teknolojik olarak sunan bu programlar iç mimarlık mesleğinde de bir gereklilik haline gelmiştir. A Study on instructional methods used in CAD courses in

interior architecture education (Gül, 2014) adlı çalışma, iç mimarlık eğitiminde CAD derslerinde kullanılan öğretim yöntemlerini incelemektedir. Çalışma, öğrencilerden alınan anketler aracılığıyla “CIDA 2014 Öğrenci Öğrenme Beklentileri”ne göre analiz edilmiştir. İç mimarlık eğitiminde “Bilgisayar Destekli Sunum ve Görüntü Manipülasyon Teknikleri” öğretiminde hangi yöntemlerin daha faydalı olduğu değerlendirilmiştir. Anket sonuçları, uygulamaya yönelik öğretim yöntemlerinin CAD eğitiminde tercih edildiğini göstermektedir. Buluş Tabanlı Öğretim Yöntemi'nin öne çıkması, öğrencilerin “Öğrenme Oyunları”nı CAD derslerinde faydalı bulduklarını kanıtlamaktadır.

CAD programlarıyla ilgili bir diğer çalışma olan iç mimarlıkta CAD kullanımında ise (Bardak Denerel, Anıl, 2021) “geleneksel el çizimleri yerini bilgisayar destekli çizimlere bırakmış ve CAD (Bilgisayar Destekli Tasarım) programları iç mimarlık eğitiminde vazgeçilmez bir unsur olmuştur” denilmektedir. Bu çalışma da Türkiye ve KKTC'deki üniversitelerde iç mimarlık ve iç mimarlık ve çevre tasarımı bölümlerinde öğretilen bilgisayar destekli çizim dersleri ve bu derslerde kullanılan yazılımlar incelenmiştir. Çalışmanın temel amacı, iç mimarlık eğitimi sırasında öğretilen bilgisayar destekli çizim programlarının içeriklerini ve yazılım özelliklerini belirlemektir. CAD programları, tasarımcılara projelerini dijital ortamda görselleştirme ve hataları hızlı bir şekilde düzeltme imkânı sunmaktadır. CAD programları, özellikle 3 boyutlu görselleştirme yetenekleri sayesinde, iç mimarlık eğitiminde büyük katkı sağlamaktadır. Öğretilen CAD programları arasında farklılıklar bulunmakla birlikte tüm üniversitelerde önemli bir yer tuttuğu çalışmada gözlemlenmiştir. Yazılım özellikleri her üniversitenin müfredatına göre farklılık gösterdiği görülmüştür. Sonuç olarak bilgisayar destekli çizim programları, iç mimarlık eğitiminin ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir.

Teknoloji dünyası bizlere CAD programlarıyla imkânlar sunarken birçok alanda da sanal mekânlar oluşturarak gerçek mekân, sanal mekân ve kurumsal kimlik arasındaki ilişkiyi kurar. Günümüz teknolojisinde sanal mekânlar, hayatımızda önemli bir yer tutmaktadır. Çoğu firma da sanal mekânlarda varlıklarını sürdürmekte ve bu mekânları kurumsal kimliklerini inşa etmek ve geliştirmek için kullanmaktadır. Gerçek Mekân, Sanal mekân ve Kurumsal Kimlik İlişkisi (Göktepe, 2013) adlı çalışma da sanal mekânların kurumsal kimlik algısını nasıl etkilediği araştırılmıştır. Sanal mekânların oluşturulması kurumsal kimlik algısını önemli ölçüde etkilediği ve kurumların hedef kitleyle daha geniş bir şekilde iletişim kurmalarını sağladığı gözlemlenmiştir. Sanal

mekânlar kurumların kurumsal imaj ve itibarını yönetmesine yardımcı olmaktadır. En yaygın kullanılan sanal mekânlar web siteleri, sosyal medya platformları ve kurumsal bloglardır.

Konsept mekânların kurumsal kimlikteki önemi bize çoğu mağazada bunu uygulamalı olarak göstermektedir. Mağazalarda ilk girişten itibaren kendine ait bir koku ile başlayan bu kimlik aynı zamanda mekânın kendine has tarzı ile de kendini yansıtmaktadır. Bu konu da Konsept Mağaza Tasarımında İç Mekân Tasarım Yöntemleri (Gül, 2022) adlı çalışma bize iç mekân tasarım yöntemlerinin konsept mağaza tasarımında önemini anlatmaktadır. Çalışmanın amacı, konsept mağazaların tanımı, tarihi, önemini vurgulamak ve iç mekân tasarımının mağazanın konseptini ve kimliğini nasıl yansıttığını araştırmaktır. Çalışmanın sonuçlarına göre, iç mekân tasarım yöntemlerinin konsept mağaza tasarımında başarılı sonuçlar verdiği belirlenmiştir. Bu yöntemler, mağazanın kullanıcı deneyimini artırmak, estetik ve fonksiyonelliği bir araya getirmek için kritik bir rol oynamaktadır. Sonuç olarak, iç mekân tasarım detaylarının konsept mağaza tasarımında kilit bir rol oynadığı ve müşterilere benzersiz bir alışveriş deneyimi sunmak adına önemli bir faktör olduğu vurgulanmaktadır. Bu alanda yapılan bir başka çalışma ise; Kurumsal Kimlik-Markalaşma Stratejisi ve Konsept Oluşumu Arasındaki İlişkinin Mekân Tasarımına Etkileri (Önal, 2019) adlı çalışmadır. Çalışma, kurumsal kimlik ve markalaşma stratejileri ile konsept oluşumu arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkinin mekân tasarımına nasıl yansıdığını inceliyor. İç mimarlık alanında önemli bir konu olan bu durum, mekân tasarımının estetik, fonksiyonellik ve kullanıcı deneyimi açısından nasıl şekillendiğini göstermektedir. Kurumsal kimlik, markalaşma ve konsept oluşumu, mekân tasarımının temel unsurlarıdır ve birbirleriyle nasıl etkileşimde bulunduklarını anlamak, iç mimarlık için önemlidir. Bu tez, bu ilişkiyi derinlemesine inceleyerek iç mimarlık alanına katkı sağlayan bir diğer çalışmadır.

Tüm bu çalışmaların ışığında markalaşma ve farklılaşma adına mekânların iç mimarlar ile çalışarak kendilerine bir kimlik yaratma isteğinde olduğu gözlemlenmektedir. Bu çalışmalar yapılırken özgün ve bir konsept dahilinde olmanın önemi görülmektedir. Özgünlük ve konsept arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalardan biri de; İç Mekân Tasarımında Özgünlük ve Konsept: Özgün ve Özgün Olmayan Mekânların Karşılaştırılması (Gündüzlü & Sönmez, 2020). Çalışma, özgün ve özgün olmayan tasarımlardan oluşan iki yeme-içme mekânını karşılaştırmalı olarak incelemiştir. Özgün mekânların kullanıcılarda olumlu etki yarattığı ve mekanlara değer

kattığı belirtilmektedir. Evrensel tasarım ilkelerine uygun olarak tasarlanan özgün mekânlar hakkındaki bu çalışma kullanıcıların farkındalığının artırılması, iç mekân tasarımında özgünlüğün önemini vurgulamakta ve tasarımcılara rehberlik sağlamaktadır. Çalışma sonuçlarına göre, özgün olan mekânların özgün olmayan mekânlara göre daha karakteristik, bütüne odaklı evrensel tasarım ilkelerine uygun, ergonomik, kullanıcı odaklı, yaratıcı ve estetik açıdan daha tatmin edici olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle çalışma, iç mekân tasarımında özgünlüğün önemini vurgulamakta ve tasarımcıların özgün tasarımlar üretmelerini teşvik etmektedir.

Özgünlük ve konsept konularında yapılan çalışmaların yanı sıra bu konu da birçok yarışma da yapılmıştır. Konsept Aşamasında Üretilen Görsellerin Mimari Temsildeki Başarılarının Uygulanmış Yarışma Projeleri Üzerinden İncelenmesi (Paker Binici, 2019) adındaki bu çalışmada mimari tasarımların en önemli aşamalarından biri olan konsept geliştirme aşamasında üretilen görsellerin, gerçek hayatta uygulanmış yarışma projeleri üzerinden nasıl başarılı bir şekilde temsil edildiğini incelemeyi amaçlamaktadır. Tez, literatür taraması, yarı yapılandırılmış mülakatlar ve görsel analiz yöntemlerini içermektedir. İlk olarak, konsept aşamasında üretilen görsellerin mimari temsildeki önemi ve etkisi literatür araştırmasıyla incelenmiştir. Ardından, farklı yarışma projeleri üzerinden bu görsellerin nasıl kullanıldığına dair mülakatlar yapılmıştır. Konsept aşamasında üretilen görsellerin, gerçek hayatta uygulanmış projelerde nasıl başarılı bir şekilde kullanıldığını anlamak, tasarım sürecini daha etkili hale getirebilir. Ayrıca, yarışma projelerinin rolü, gelecekteki tasarım uygulamaları için değerli bir perspektif sunmaktadır.

Konsept projeler günümüzde ağırlıklı olarak hizmet sektöründe müşterileri cezbetmek amacıyla kullanılmaktadır. Konsept oteller mekân kurgusu ve misafir deneyimini bu denli önemserken, "Konsept Otellerde Kurgu Mekân İlişkisi" (Taner,2013) adlı bu çalışma mekân kurgusu ve misafir deneyimi arasında ki ilişkiyi ele almaktadır. Konsept oteller, bir tema ve kendine ait hikâyesi olan ve hikâyeye göre tasarlanan ve işletilen otellerdir. Mekânın konsepti; dekorasyonu, mekân dağılımını içinde bulunan işletmeleri ve atmosferi doğrudan etkiler. Bu durum misafirlerin duyuşal deneyimlerini de önemseyerek, misafirlerin beş duyusuna da hitap edecek mekânlar tasarlanmalıdır. Araştırma sonuçları, konsept otellerde mekân kurgusunun misafir deneyimi üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Bu çalışma, konsept otellerde mekânın nasıl kurgulandığını ve bu kurgunun misafir deneyimini nasıl

etkilediğini derinlemesine incelemekte olup, konsept otellerde mekân kurgusu konusunda literatüre önemli katkılar sunmaktadır.

Kavramsal tema olarak da adlandırılan konsept birçok araştırmacı tarafından incelenmiştir. Bunlardan biri de “Mekân Tasarımında Kavramsal Tema (Konsept) Kavramı” (Eraslan, 2018) adlı çalışmadır. Çalışma da konseptin önemi ve işlevi incelenmiştir. Kavramsal temanın tanımı, bileşenleri, oluşturulma süreci ve mekân tasarımına katkıları ele alınmıştır.

Kavramsal Tema (Konsept) Nedir?: Mekân tasarımında kavramsal tema, bir mekânın tasarımına yön veren ana fikir veya ilkedir. Tasarımın ruhunu ve kimliğini oluşturarak mekânın işlevini ve estetiğini belirler. Kavramsal Temanın Bileşenleri: Kavramsal tema üç temel bileşenden oluşur: Problem, Bağlam ve Tasarımcı. Kavramsal Temanın Oluşturulma Süreci: Araştırma, Analiz, Kavramlaştırma ve Somutlaştırma aşamalarını içerir.

Kavramsal Temanın Mekan Tasarımına Katkıları: Mekâna anlam ve kimlik kazandırır, tasarımın bütünlüğü ve tutarlılığı sağlar, mekânın işlevselliğini ve estetiğini artırır, kullanıcılara ilham verir ve mekânla etkileşimlerini zenginleştirir. Çalışmada değinilen diğer konular ise konseptin farklı disiplinlerle olan ilişkisi, konsept örnekleri ve mekân tasarımında nasıl uygulanacağı şeklindedir. Sonuç olarak konseptin mekân tasarımında önemli bir rolü olduğu görülmüştür. Mekâna kimlik kazandırarak tasarım da bütünlüğü ve tutarlılığı sağlar. Mekânın işlevselliğini ve estetiğini arttırarak kullanıcılara ilham verir ve etkileşim zenginleştirir.

Mimari tasarımlarında önemli bir rol oynayan konseptin uygulanabilirlik adına da iyi düşünülmüş ve hesaplanmış olması gerekmektedir. Strüktürel formların günümüz teknolojisine uygun şekiller alabilmesi ve sürdürülebilir olması da önem taşır. Bu alanda “Konsept Tasarımda Hesaplamalı Strüktürel Biçim Yaklaşımları” (Türkkan, 2017) adlı çalışma yapılmıştır. Tez, mimari tasarımda strüktürel formların üretilmesinde geleneksel yöntemlerin yanı sıra hesaplamalı yöntemlerin de kullanılabileceğini savunmaktadır. Hesaplamalı tasarımın mimaride kullanımının tarihsel gelişimi, strüktürel formların üretilmesinde kullanılan farklı hesaplamalı yöntemler, hesaplamalı yöntemlerin strüktürel formların optimizasyonu ve sürdürülebilirliği açısından sağladığı avantajlar ve hesaplamalı yöntemlerin mimari tasarımda yaratıcılığı nasıl teşvik edebileceği hakkında bilgiler barındırmaktadır.

Tezde, strüktürel formların üretilmesinde kullanılan hesaplamalı yöntemler, örneklerle açıklanmaktadır. Bu yöntemler;

Parametrik Tasarım: Bu yöntem, tasarım parametrelerini değiştirerek farklı strüktürel formlar oluşturmayı sağlar.

Genetik Algoritmalar: Bu yöntem, doğal seçim ve mutasyon gibi evrimsel prensipleri kullanarak strüktürel formları optimize eder.

Sonlu Elemanlar Yöntemi: Bu yöntem, strüktürel formların gerilme ve deformasyon analizini yapmayı sağlar.

Hesaplamalı yöntemler sayesinde, daha az malzeme kullanılarak daha sağlam ve dayanıklı strüktürel formlar üretilebilmektedir. Ayrıca, hesaplamalı yöntemler, strüktürel formların çevresel etkilerini de optimize etmeyi mümkün kılmaktadır. Tezde, hesaplamalı yöntemlerin mimari tasarımda yaratıcılığı teşvik edebileceği de savunulmaktadır. Hesaplamalı yöntemler, tasarımcılara daha önce mümkün olmayan yeni strüktürel formlar geliştirme imkânı sunmaktadır. Sonuç olarak, mimari tasarımda hesaplamalı yöntemlerin kullanımının önemini vurgulayan ve bu alandaki gelişmeleri inceleyen önemli bir çalışmadır.

Uygulama alanında önemli olan strüktürel tasarımlar özellikle üç boyutlu programlar sayesinde zamandan ve malzemeden kar etmekte büyük önem taşımaktadır. Uygulanacak konseptin uygulama öncesi yapılan üç boyutlu çizimleri ile hatta VR(Virtual Reality -Sanal Gerçeklik) destekli sunumları ile hem mimari tasarımcı hemde müşteri sonucu tasarım aşamasında görebilmektedir. VR teknolojisinin tasarımcılara sunduğu imkânları, tasarım süreçlerine etkilerini inceleyen “Üç Boyutlu Konsept Tasarım ve Animasyonun Sanal Gerçeklik Uzamındaki Uygulama Yöntemleri” (Baran, 2021) adlı çalışma bu konunun önemine değinmektedir. Bu çalışmada, VR ve sanal gerçeklik kavramları, teknolojik gelişmelerin etkileri ve gelecekteki olasılıkları incelenmektedir. Tez, VR tasarımın teknolojik gelişimi ile geleneksel masaüstü ve VR yazılımların arasındaki bağları ele alınmaktadır. Adobe Medium ve Gravity Sketch gibi VR tasarım yazılımları, karakter tasarımı ve konsept tasarım örnekleri üzerinden değerlendirilmektedir. 3 Boyutlu görsel tasarım, modelleme ve dijital boyama alanlarında Quill VR yazılımının getirdiği yeni uygulama biçimleri, animasyon özellikleri ve animasyon kavramlarının VR’a uyarlanması tartışılmaktadır.

Bu tez, (Baran, 2021) VR teknolojisinin 3B konsept tasarım ve animasyonda nasıl kullanılabileceğine dair kapsamlı bir bakış açısı sunmaktadır. Sonuç olarak, VR teknolojisi, 3B konsept tasarım ve animasyon alanında önemli bir potansiyele sahiptir. VR, tasarımcılara sınırsız bir çalışma alanı sunarak, yaratıcılıklarını ve ifade özgürlüklerini geliştirmelerine olanak sağlar. VR ortamında yapılan tasarımlar, daha sürükleyici ve etkileşimli deneyimler sunarak izleyicilere daha derin bir deneyim yaşatır.

Teknolojinin bu denli hayatımıza dahil olduğu günümüzde sosyal medyanın hayatımızdaki yeri de önemli ölçüdedir. Mimari alanda ki yenilikler, ünlü mimarların çalışmaları ve mimarlık teknolojisini sosyal medya üzerinden takip etmekte mümkündür. Mimarlık öğrencilerinin tasarım sürecinin konsept geliştirme aşamasında sosyal medya kullanımını incelemek için *Scrutinizing Social Media Use In The Concept Developing Phase Of Design Process Of Architecture Students* (Atar, 2022) adlı çalışma yapılmıştır. Çalışmanın amacı; mimarlık öğrencilerinin konsept geliştirme aşamasında sosyal medyayı nasıl kullandıkları ve bu kullanımın tasarım sürecine nasıl etkileri olduğunu araştırmaktır. Çalışma, sosyal medyayı hem bilgi hem de ilham kaynağı olarak kullanma motivasyonlarını ve alışkanlıklarını inceler. Anket çalışmaları ve literatür taramaları sonucu elde edilen veriler sosyal medya kullanımının öğrencilerin tasarım sürecindeki etkilerini ve kullanımın nasıl daha verimli olabileceğini tartışır. Çalışma görsel bilgi arayışında sosyal medyanın olumlu ve olumsuz yönlerini değerlendirerek öneriler sunmaktadır. Eğitimde bilgiye erişim yöntemleri, internet ve sosyal medyanın etkisiyle büyük ölçüde değişmiştir. Özellikle konsept geliştirme de öğrencilerin sosyal medyayı yoğun şekilde kullandıkları belirtilir. Çalışmada sosyal medyanın, mimarlık öğrencilerinin tasarım problemlerine çözüm ararken ve ilham kaynağı bulurken sıkça başvurdukları bir platform olduğu anlatılmaktadır. Çalışma, sosyal medyanın öğrencilerin yaratıcılığını, öğrenmelerini ve tasarım fikirlerini nasıl etkilediğini inceleyerek mimarlık eğitime katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Tüm bu çalışmaların ışığında iç mimarlık eğitiminde yaratıcılığın ve yaratıcı düşünme tekniklerinin önemi derinlemesine incelenmektedir. İç mimarlık eğitiminin temel bir unsuru olarak yaratıcılığın nasıl geliştirilebileceği ve bu sürecin öğrenci projelerine etkilerine geniş bir perspektiften bakılmaktadır. İç mimarlık eğitiminde geri bildirimin, sosyal medyanın, sanal gerçeklik(VR) teknolojisinin ve eleştirel düşünmenin önemi tüm bu çalışmalarda değerlendirilmektedir. Bizim çalışmamız ise yine yaratıcılık

ve yaratıcı düşünme ön planda olmasına karşın öğrencilerin konsept bulma sorununa bir çözüm bulmakla birlikte ortak çalışma disiplinini edinmeleri üzerinde durmaktadır. Öğrencilerin "beyin fırtınası " ve "altı şapka düşünme" tekniği sayesinde birlikte çalışmaya ve eleştirel düşünmeye olan yetilerini arttırmak hedeflenmiştir. Bu sayede konsept bulma sürecinde ortak fikirler üreterek daha iyi sonuçlar aldıkları gözlemlenmiştir. Bu çalışma onları hem jürilerde ki eleştirilere hazırlarken hemde mezuniyet sonrasında ekip çalışmasına kolay adapte olmalarını sağlayacaktır. Çalışmamız sayesinde öğrencilerin eleştiriye açık olmaları ve bu sayede tasarım sürecinde ki ilerlemeleri gözlemlenmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

METODOLOJİ

3.1. YARATICI DÜŞÜNME TEKNİKLERİ

İnsanın yaşamı ile gelişiminin temelince bulunan yaratıcılık, bir düşünme biçimidir. Olay yâda durumlara alışagelmişin dışında bir bakış açısıyla yaklaşmayı ve problemleri bilinenden farklı yollarla çözmeyi mümkün hale getiren yaratıcı düşünme, sadece belirli özelliklere sahip bireylere özgü olmayıp uygun bir teknik kullanan herkeste bir yetenek haline gelebilir. Bu tekniklerden bizim kullandıklarımız “6 şapka yöntemi” ve “beyin fırtınası” olsa da (The Ultimate List, 2023 & Seymen, 2021 & Creative Thinking, 2021) aşağıda verildiği gibi daha farklı olan yöntemler de bulunmaktadır;

- Zihin Haritaları (Mind Mapping)
- SCAMPER
- Tersine Beyin Fırtınası (Reverse Brainstorming)
- Morfolojik Matris (Morphological Matrix)
- Rastlantısal Girdi Tekniği (Random Input Technique)
- Rol Oynama (Role Playing)
- Analoglar ve Metaforlar (Analogies and Metaphors)
- Serbest Çağırışım (Free Association)
- Düşünme Günlüğü (Thought Diary)
- Düşünme Akışı Yazma (Stream of Consciousness Writing)
- Yapılandırılmış Problemler (Structured Problem Solving)
- Karar Matrisleri (Decision Matrices)
- Gelecek Senaryoları (Future Scenarios)
- Dört Çerçeve Yaklaşımı (Four Frame Approach)
- Karmaşık Problemler için Analiz (Complex Problem Analysis)
- Sinektik (Synektics)
- Nominal Grup Tekniği (Nominal Group Technique)
- Yanal Düşünme (Lateral Thinking)
- Tasarım Odaklı Düşünme (Design Thinking)
- Görselleştirme (Visualization)
- Dönüştürücü Düşünme (Transformative Thinking)
- Odak Grup Görüşmeleri (Focus Group Interviews)
- Düşünme Balonu (Thought Bubbles)

gibi birçok yöntem bilinmektedir. Bu liste kapsamlı olsa da, yaratıcı düşünme teknikleri burada belirtilenlerden çok daha fazla olabilir. Her teknik, farklı türdeki problemler ve yaratıcı süreçler için farklı avantajlar sunar. Önemli olan, bu tekniklerin nasıl kullanılacağını öğrenmek ve hangi durumlarda en etkili olacaklarını belirlemektir.

3.2. BEYİN FIRTINASI

En genel tanımıyla beyin fırtınası, bir grup insanın bir araya gelerek herhangi bir konuda karar vermek (Görsel.3.1) , mevcut ya da muhtemel bir probleme çözüm bulmak ve/veya yeni düşünme ile fikirler üretmek için kullandığı bir yaratıcı düşünme tekniğidir ('The Ultimate List, 2023 & Creative Thinking, 2021 & Tatlıdil, 2018).

Görsel.3.1: Beyin Fırtınası

Kaynak: (Tatlıdil,2018)

Katılımcılar, belirli bir konu üzerinde düşüncelerini ve önerilerini paylaşırlar. Tüm fikirler yazılır ve sonrasında değerlendirilir.

3.3. ALTI ŞAPKA YÖNTEMİ

Maltalı psikolog ve yazar Edward De Bono'nun "Six Thinking Hats" (De Bono, 1985) kitabında ortaya atılmış olduğu altı şapka düşünme, herhangi bir durum ya da problem karşısında farklı bakış açıları geliştirmek için kullanılan bir yaratıcı düşünme tekniğidir. Tekniğe adını veren şapkaların her biri farklı renkte olup farklı

düşünceleri temsil eder. Bireyler taktıkları şapkaların sahip olduğu ruha uygun düşünmeye çalışır. Tekniğin öne çıkan en önemli özelliklerinden biri karmaşık durumları sadeleştirmeye olanak sunmasıdır.

Uygulama: Katılımcılar, sırayla her bir şapkayı (beyaz, kırmızı, siyah, sarı, yeşil, mavi) takarak o şapkanın temsil ettiği düşünme tarzına göre fikirler üretir.(Seymen,2021). Şapkaların anlamları ve uygulama şekli aşağıda verilmiştir Görsel.3.2 olduğu gibi;

1. Beyaz Şapka

- Anlamı: Tarafsız ve objektif bilgi
- Odak Noktası: Saf bilgi ve veriler. Beyaz şapka takan kişi, konu hakkında sahip olduğu tüm bilgileri ve verileri tarafsız bir şekilde sunar ve eksik bilgileri belirlemeye çalışır.

2. Kırmızı Şapka

- Anlamı: Duygular ve sezgiler
- Odak Noktası: Kişisel hisler, sezgiler ve duygusal tepkiler. Kırmızı şapka takan kişi, duygularını ve sezgilerini açıkça ifade eder.

3. Siyah Şapka

- Anlamı: Eleştirel ve olumsuz düşünce
- Odak Noktası: Riskler, tehlikeler ve olumsuz sonuçlar. Siyah şapka takan kişi, fikirlerin zayıf noktalarını ve potansiyel risklerini değerlendirir.

4. Sarı Şapka

- Anlamı: Olumlu ve yapıcı düşünce
- Odak Noktası: Fırsatlar, faydalar ve olumlu sonuçlar. Sarı şapka takan kişi, fikirlerin güçlü yönlerini ve potansiyel avantajlarını vurgular.

5. Yeşil Şapka

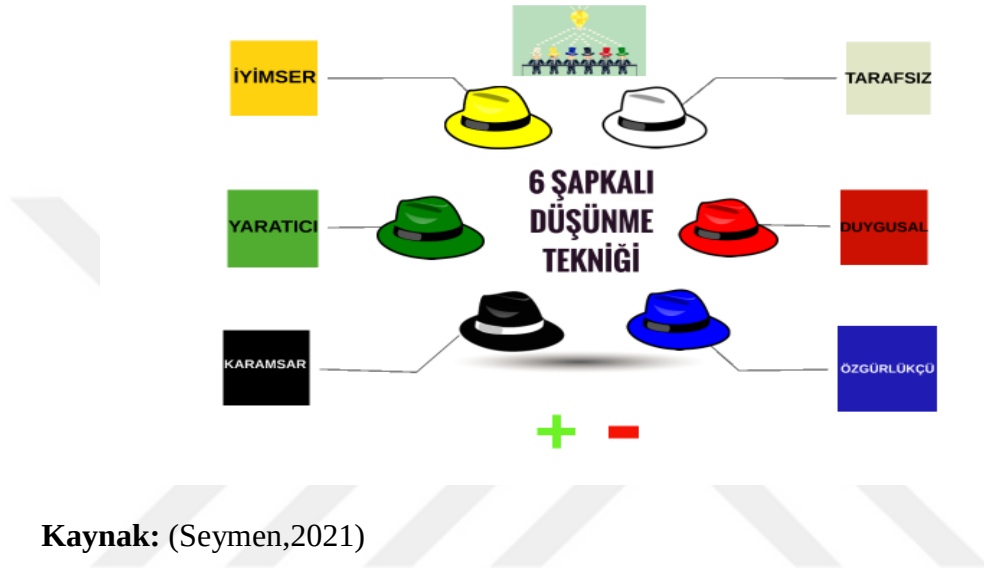
- Anlamı: Yaratıcı ve yenilikçi düşünce
- Odak Noktası: Yeni fikirler, alternatif çözümler ve yaratıcı yaklaşımlar. Yeşil şapka takan kişi, yaratıcı düşünme sürecini teşvik eder ve yenilikçi çözümler sunar.

6. Mavi Şapka

- Anlamı: Süreç ve kontrol

• Odak Noktası: Düşünme sürecinin yönetimi ve organizasyonu. Mavi şapka takan kişi, düşünme sürecini yönlendirir, hangi şapkaların ne zaman kullanılacağını belirler ve genel stratejiyi belirler.

Görsel 3.2: 6 Şapkalı Düşünme Tekniği

Kaynak: (Seymen,2021)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
İÇ MİMARİ TASARIMDA KONSEPT

Konsept kelimesi dilimize Fransızcadan geçmiştir. TDK sözlüğüne göre konsept; anlayış, görüş, fikir, tarz, düzen anlamlarına gelir ve ‘bir eserde işlenen konu, düşünce, görüş, ana konu’ şeklinde açıklanmaktadır (Tatar, 2021). Konsept, bir şeyin temel fikri, planı veya taslağıdır. Somut bir nesneyi ya da fikir veya duyguyu soyut bir şekilde temsil eder. Bir konsept, bir ürün, hizmet, sanat eseri veya herhangi bir yaratıcı girişimin temelini oluşturabilir. İç mimari tasarımda da diğer tüm tasarım alanları gibi konsept önemli bir rol oynamaktadır. Konsept mekânlar günümüzde en çok tercih edilen türlerden biridir. Mekâna ait bir kimliğin olması o mekâna farklılık ve özgünlük katarak karakter sahibi olmasını sağlayan en önemli unsurlardandır. İç mimarlık mesleği de burada devreye girerek çalışmalarını yapmaktadır. Konsept mekânlar yaratırken kullandığımız aşamalar öncelikle anlam, özgünlük, uyumluluk ve tutarlılık olurken süreci izleme şeklimizde aşağıda yer almaktadır (Riva İç Mimarlık).

Konseptin Özellikleri:

Anlam: Konsept, anlamlı ve iletilebilir olmalıdır.

Özgünlük: Konsept, benzersiz ve yaratıcı olmalıdır.

Uyumluluk: Konsept, hedef kitleye ve amaca uygun olmalıdır.

Tutarlılık: Konseptin tüm unsurları birbirleriyle uyumlu olmalıdır.

Konsept Oluşturma Süreci:

Araştırma: Konsept oluşturmadan önce, konu hakkında detaylı bir araştırma yapmak en önemlisidir. Konuyu irdeleme ve bilgi sahibi olmak süreci hızlandıran unsurlar arasındadır.

Fikir Üretimi: Farklı bakış açıları kullanarak ve yaratıcı düşünme tekniklerini uygulayarak çok sayıda fikir üretmek önemlidir.

Değerlendirme: Üretilen fikirler, anlam, özgünlük, uyum ve tutarlılık göz önünde bulundurularak değerlendirilir.

Geliştirme: Seçilen konsept geliştirilir ve detaylandırılarak sunulur.

4.1. İÇ MİMARLIK EĞİTİMİNİN TANIMI VE AMACI

1963 yılında kurulan Uluslararası İç Mimarlar Konfederasyonu (IFI, 2011) İç Mimarlık kavramı şöyle tanımlanmaktadır; *iç mekanların seviyeli ve işlevsel olabilmesine ilişkin problemleri tanımlayarak araştıran ve yaratıcılığını ekleyerek*

çözen, mekan tasarlayan, tasarım analizi de yapan, şantiye denetimi, yapı sistemleri, estetik, iç mekana ilişkin yapı bilgisi, donatı, malzeme, ekipman konusunda bilgi veren; iç mekana ilişkin çizim ve dokümanları hazırlamak üzere eğitim ve deneyim sahibi olan kişidir.

İç mimarlık eğitimi, binaların iç mekânlarının işlevsel, estetik ve ergonomik açıdan tasarlanmasına odaklanan bir eğitim programıdır. Bu programda öğrenciler, mekân planlama, mobilya tasarımı, ışıklandırma, malzeme seçimi ve akustik gibi konularda bilgi ve beceri edinirler. Bu eğitim, öğrencilerin hem teorik bilgi hem de pratik beceriler kazanmalarını sağlayarak, mekân tasarımının tüm yönlerini kapsayan kapsamlı bir öğrenim süreci sunar. İç mimarlık eğitiminin temel amacı, estetik duyarlılık, yaratıcı düşünme ve teknik bilgi ile donatılmış iç mimarlar yetiştirmektir. İç mimarlık eğitimi, insanların yaşam ortamlarını daha estetik, işlevsel ve konforlu hale getirmek için önemli bir rol oynamaktadır. İç mimarlar, insanların ihtiyaçlarını ve isteklerini göz önünde bulundurarak, onların yaşam kalitelerini artırmayı amaçlayan mekânlar tasarlarlar. Bu amaç doğrultusunda, öğrencilere aşağıdaki konular hakkında derinlemesine bilgi ve beceri kazandırılır:

4.1.1. Tasarım İlkeleri ve Estetik

Öğrencilerin mekânları estetik açıdan değerlendirip, kullanıcıların duyuşal deneyimlerini olumlu yönde etkileyen tasarımlar yapmaları sağlanır. Renk teorisi, ışık kullanımı, malzeme seçimi gibi konular bu kapsamda ele alınır.

4.1.2. Fonksiyonel Tasarım

İç mekânların kullanıcı ihtiyaçlarına uygun olarak işlevsel bir şekilde tasarlanması öğretilir. Bu süreçte ergonomi, kullanıcı deneyimi ve mekân planlaması gibi konular üzerinde durulur.

4.1.3. Teknik Bilgi ve Uygulama

İç mimarlık projelerinin hayata geçirilmesi için gerekli teknik bilgi ve beceriler kazandırılır. İnşaat teknolojileri, yapı malzemeleri, elektrik ve aydınlatma sistemleri gibi teknik konular üzerinde eğitim verilir.

4.1.4. Bilgisayar Destekli Tasarım (CAD) ve Görselleştirme

Modern iç mimarlıkta kullanılan dijital araçların ve yazılımların kullanımı öğretilir. CAD yazılımları, 3D modelleme ve render teknikleri, öğrencilerin projelerini profesyonel bir düzeyde sunabilmelerini sağlar. Bilgisayar destekli çizim sistemleri, tüm tasarım disiplinlerinde olduğu gibi iç mimarlık eğitiminin de vazgeçilmez bir parçası olmuştur (Bardak A., 2021).

4.1.5. Proje Yönetimi ve Profesyonel Uygulamalar

İç mimarlık projelerinin başarılı bir şekilde yönetilmesi için gerekli olan proje planlama, zaman yönetimi, maliyet kontrolü ve müşteri ilişkileri gibi beceriler geliştirilir.

Ülkemizde iç mimarlık eğitim modelini incelemek için öncelikle temelindeki iki üniversite içindeki oluşumlarını incelemekte fayda vardır. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi olarak bildiğimiz Mekteb-i Sanayi-i Nefise-i Şahane bu okullardan ilkidir. İkinci olarak da Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksekokulu gelmektedir. Uzun yıllar iç mimari alanında eğitim veren tek kurum olan Güzel Sanatlar Akademisi'nin ardından 1955 yılında Marmara Üniversitesine bağlı Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksekokulu açılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı kararı ile araştırma ve bilimsel çalışmalarla beslenen, estetik ve teknik gereksinimleri karşılayabilecek donanımlı bireyler yetiştirmek amacı ile kurulmuştur (Özoğuz A., 2015). Bu iki önemli kurum ülkemizde iç mimarlık eğitiminin doğuşunda büyük önem sergilemektedir.

İç mimarlık eğitimi, teorik bilgilerin yanı sıra stüdyo çalışmaları, atölye çalışmaları ve gerçek projeler üzerinde yapılan uygulamalarla desteklenir. Öyle ki verilen eğitim sırasında öğrenci projelerini değerlendirmek adına yapılan jüriler de sunulan konsept paftaları, yapılan eleştiriler ve projelerin revize edilmesi öğrencileri meslek hayatına hazırlamaktadır. Öğrenciler, bu sayede tasarımlarını hayata geçirme ve profesyonel dünya ile erken dönemde tanışma fırsatı bulurlar.

Sonuç olarak, iç mimarlık eğitiminin amacı, estetik ve işlevselliği bir araya getiren, yenilikçi ve teknik bilgiye sahip iç mimarlar yetiştirerek, insanların yaşam ve çalışma alanlarını daha iyi, daha verimli ve daha hoş bir hale getirmektir. Bu süreç, bireylerin yaratıcı potansiyellerini en üst düzeye çıkarmalarına ve alanlarında başarılı birer profesyonel olmalarına olanak tanır.

4.2. İÇ MİMARİ TASARIMDA KONSEPT VE ÖZGÜNLÜK

İç mimari tasarım, bir mekânın estetik ve işlevselliğini optimize etme sürecidir. Bu süreçte, konsept ve özgünlük kritik öneme sahiptir. Konsept, tasarımın temel fikrini ve yönünü belirlerken, özgünlük ise bu fikrin benzersiz ve yaratıcı bir şekilde hayata geçirilmesini sağlar. Konsept, bir iç mimari projenin kalbidir. Mekanın amacına, kullanıcısına ve bulunduğu çevreye uygun bir tasarım fikrinin belirlenmesi, projenin başarısını doğrudan etkiler. Tasarım fikrinin oluşmasındaki en önemli hususlardan biri de konsept paftalarıdır. Konseptin doğduğu ana fikir ve yan fikirler hatta destekleyici öğelerin yer aldığı Görsel 4.1’de özgün bir fikir elde etmek adına çalışmak çok önemlidir.

Görsel 4.1: Konseptin Doğduğu Ana Fikir ve Yan Fikirler Hatta Destekleyici Öğeler

Kaynak: Yakın Mimarlık Dergisi (2019, Cilt:2, Sayı:2); (Biket,2019)

Özgünlük ise bir tasarımın diğerlerinden ayrılmasını ve akılda kalıcı olmasını sağlayan en önemli unsurlardan biridir. Binaların yapım şekli ve binanın kendine özgün formu bulunduğu çevre ile uyum içinde olmalıdır (Taner, 2013). Özgün bir tasarım,

sadece estetik açıdan değil, aynı zamanda işlevsellik ve mekâna uygunluk bakımından da yenilikçi olmalıdır. Özgünlüğü sağlamak için şu faktörlere dikkat edilir.

4.2.1. Yaratıcı Çözümler

Mekânın sorunlarına yenilikçi ve pratik çözümler geliştirilir. Bu, özellikle sınırlı alanlar veya özel kullanım ihtiyaçları gibi zorluklarla başa çıkarken önemlidir.

4.2.2. Kültürel ve Tarihsel Bağlam

Tasarımın yapıldığı yerin kültürel ve tarihsel özelliklerinden ilham alınarak, mekâna özgü detaylar eklenir.

4.2.3. Malzeme ve Teknoloji Kullanımı

Yeni malzemeler ve teknolojiler kullanılarak, mekânın estetik ve işlevselliği artırılır.

4.2.4. Kişiselleştirme

Kullanıcıların kişisel zevklerine ve ihtiyaçlarına göre özelleştirilen tasarımlar, mekânı daha özgün ve kişisel hale getirir.

Konsept ve özgünlük, iç mimari tasarımda birbiriyle sıkı sıkıya bağlıdır. İyi bir konsept, özgün bir tasarımın temelini oluştururken, özgünlük ise konsepti daha etkileyici ve unutulmaz kılar. Bu iki unsurun uyumlu bir şekilde bir araya gelmesi, mekânın hem estetik hem de işlevsel açıdan üstün olmasını sağlar.

Güçlü bir konsept ve özgün bir yaklaşım, iç mimarlık tasarımını bir sonraki seviyeye taşıyabilir. Bir mekânı sadece işlevsel ve estetik açıdan hoş değil, aynı zamanda unutulmaz ve ilham verici hale getirebilir. Bu da, mekânı kullananlar üzerinde olumlu bir etkiye sahip olabilir ve yaşam kalitelerini artırabilir.

Konsept ve özgünlük geliştirmek zaman, emek ve yaratıcılık gerektirir. Tasarımcılar, farklı tasarım stillerini araştırarak, ilham kaynaklarını keşfederek ve deneyler yaparak becerilerini geliştirebilirler. Ayrıca, tasarımcılar, mekânın kullanıcılarıyla ve diğer paydaşlarla yakın bir şekilde çalışarak onların ihtiyaçlarını ve isteklerini anlamalıdır.

Konsept, tasarım sürecinin şekillenme aşamasında en önemli hususlarından biridir. Bir mekânın özgün, nitelikli, kimlikli vb. niteliklere sahip olması konsept dahilinde gerçekleşir. Mekânın ruhunu ve yansıtmak istediği duyguyu niteleyen bir olgudur. Tasarım kıstaslarının somutlaştırılması ve özgün yaklaşımın bir sonucudur (Gündüzlü E.S., 2020).

Sonuç olarak, iç mimari tasarımda konsept ve özgünlük, başarılı bir projenin ayrılmaz parçalarıdır. Konseptin belirlediği yolda, özgünlükle harmanlanmış yaratıcı çözümler, mekânları sadece kullanışlı değil, aynı zamanda ilham verici ve özel kılar. Bu yüzden, her iç mimari projede bu iki unsura büyük özen gösterilmeli ve titizlikle çalışılmalıdır. Konsept ve özgünlük, iç mimarlık tasarımının temel unsurlarıdır. Güçlü bir konsept ve özgün bir yaklaşım, mekânı sadece işlevsel ve estetik açıdan hoş değil, aynı zamanda unutulmaz ve ilham verici hale getirebilir. Tasarımcılar, becerilerini geliştirmek ve benzersiz tasarımlar üretmek için zaman ve emek harcamalıdır.

Özetle, konsept ve özgünlük, iç mimarlık tasarımının başarısı için çok önemlidir. Güçlü bir konsept ve özgün bir yaklaşım, mekânı sadece işlevsel ve estetik açıdan hoş değil, aynı zamanda unutulmaz ve ilham verici hale getirebilir.

4.3. İÇ MİMARİ TASARIMDA KONSEPT VE BAĞLAM İLİŞKİSİ

İç mimari tasarımda konsept ve bağlam ilişkisi, başarılı bir tasarımın temelini oluşturur. Konsept, tasarım sürecinde bir yönlendirici olarak işlev görürken, bağlam ise bu konseptin uygulanacağı çevresel ve kültürel şartları ifade eder. Bu iki unsurun uyum içinde çalışması, iç mekân tasarımının hem estetik hem de işlevsel açıdan etkileyici olmasını sağlar.

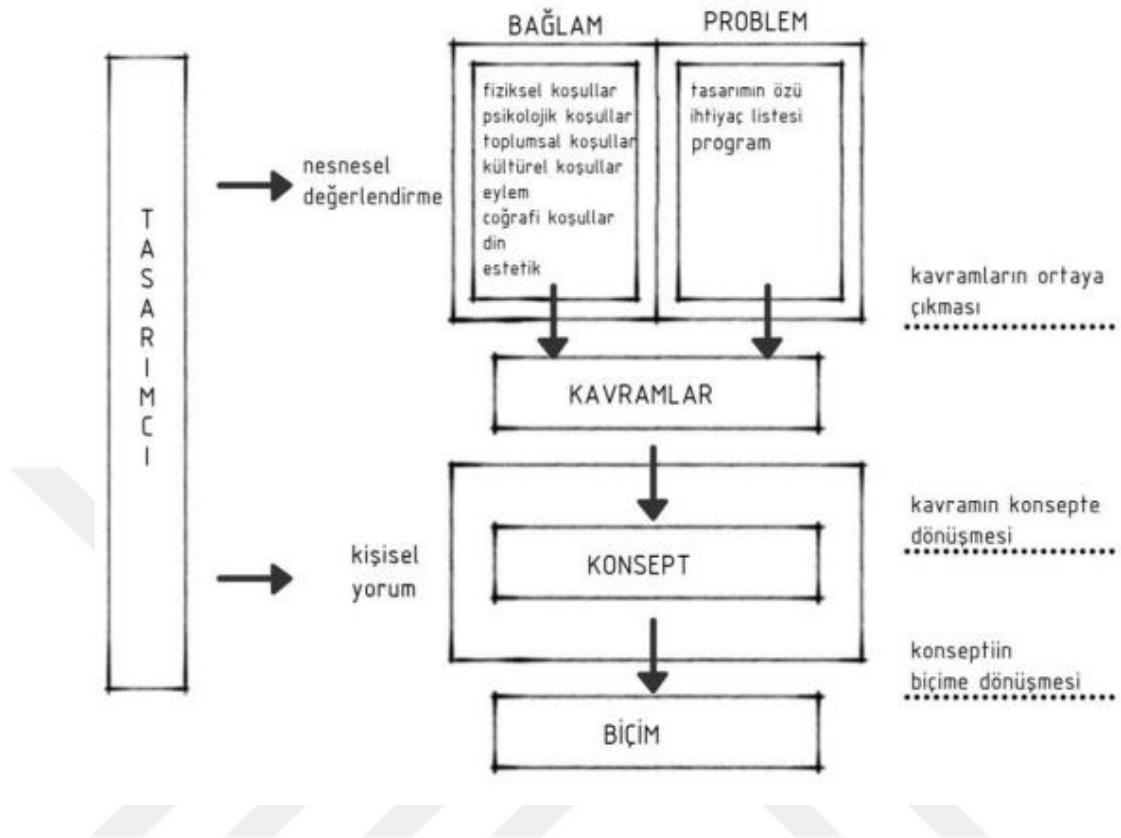
Bağlam, tasarımın uygulanacağı fiziksel, kültürel ve tarihsel çevreyi ifade eder. İç mekan tasarımında bağlam, mekânın bulunduğu coğrafi konum, iklim şartları, yerel kültür ve tarih gibi birçok faktörü içerir. Bağlamın doğru analiz edilmesi, tasarımın mekâna uygun ve sürdürülebilir olmasını sağlar. Örneğin, bir iç mekân tasarımı tropikal bir bölgede yer alıyorsa, iklim koşullarına uygun malzemelerin seçilmesi ve doğal havalandırma imkânlarının değerlendirilmesi önemlidir. Ayrıca, yerel kültürel unsurların tasarıma entegre edilmesi, mekânın bulunduğu çevre ile uyumlu ve kullanıcıları için daha anlamlı hale gelmesini sağlar.

Başarılı bir iç mekân tasarımı, konsept ve bağlamın uyumlu bir şekilde bütünleşmesiyle ortaya çıkar. Konsept, tasarımın yaratıcı ve estetik yönünü belirlerken, bağlam bu konseptin uygulanabilirliğini ve işlevselliğini destekler. Tasarımcı, bu iki unsuru dengeli bir şekilde kullanarak mekâna hem görsel çekicilik hem de pratiklik kazandırır. Örneğin, tarihi bir binanın iç mekân tasarımında, modern bir konseptin uygulanması düşünülebilir. Ancak bu süreçte, binanın tarihi dokusuna saygı göstermek ve orijinal mimari unsurları korumak önemlidir. Modern mobilyalar ve teknolojiler, tarihi yapıya zarar vermeden ve onun karakterini bozmadan dikkatli bir şekilde entegre edilmelidir. Bu tür bir yaklaşım, konsept ve bağlamın uyumlu bir şekilde bir araya gelmesiyle mümkündür.

Erman ve Yılmaz Mimari tasarımda kavramsal tema (konsept) ve bağlam ilişkisi üzerine adlı makalesinde (2017) kavramsal temayı (konsept) oluşturan bileşenleri kendi aralarında sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırma problem, bağlam ve tasarımcıdır.

- Problem; tasarımın özü (konu), tasarımın ihtiyaç listesi.
- Bağlam; tasarımı etkileyen unsurlar (fiziksel koşullar, psikolojik koşullar, toplumsal koşullar, kültürel koşullar, eylem, yerel ve coğrafi koşullar, din ve estetik).
- Tasarımcı; uzmanlık durumu, deneyimleri, probleme karşı bakış açısı ve problemin nasıl çözüldüğü. Buradaki bileşenler bazı durumlarda tek olarak bütün kavramsal tema (konsept) geliştirme sürecinde etkili olabileceği gibi hepsinin de kavramsal tema (konsept) geliştirme sürecine dahil olması düşünülebilir. Bileşenler kavramsal olarak Görsel 4.2’de ifade edilmeye çalışılmıştır (Erman Y., 2017).

Görsel 4.2: Bileşenlerin Kavramsal Olarak İfade Edilmesi

Kaynak: Özdağ, 2018

İç mimari tasarımda konsept ve bağlam ilişkisi, tasarımın başarısını doğrudan etkileyen kritik bir unsurdur. Konsept, tasarımın yaratıcı yönünü ve estetik hedeflerini belirlerken, bağlam bu konseptin uygulanabilirliğini ve çevre ile uyumunu sağlar. Bu iki unsurun dengeli ve uyumlu bir şekilde bütünleşmesi, iç mekân tasarımının hem görsel olarak çekici hem de işlevsel olmasını sağlar. Tasarımcılar, konsept ve bağlam arasındaki bu hassas dengeyi gözeterek, kullanıcılara hem estetik hem de pratik değer sunan mekânlar yaratabilirler.

BEŞİNCİ BÖLÜM
YARATICI DÜŞÜNME EĞİTİMİ VE UYGULAMA

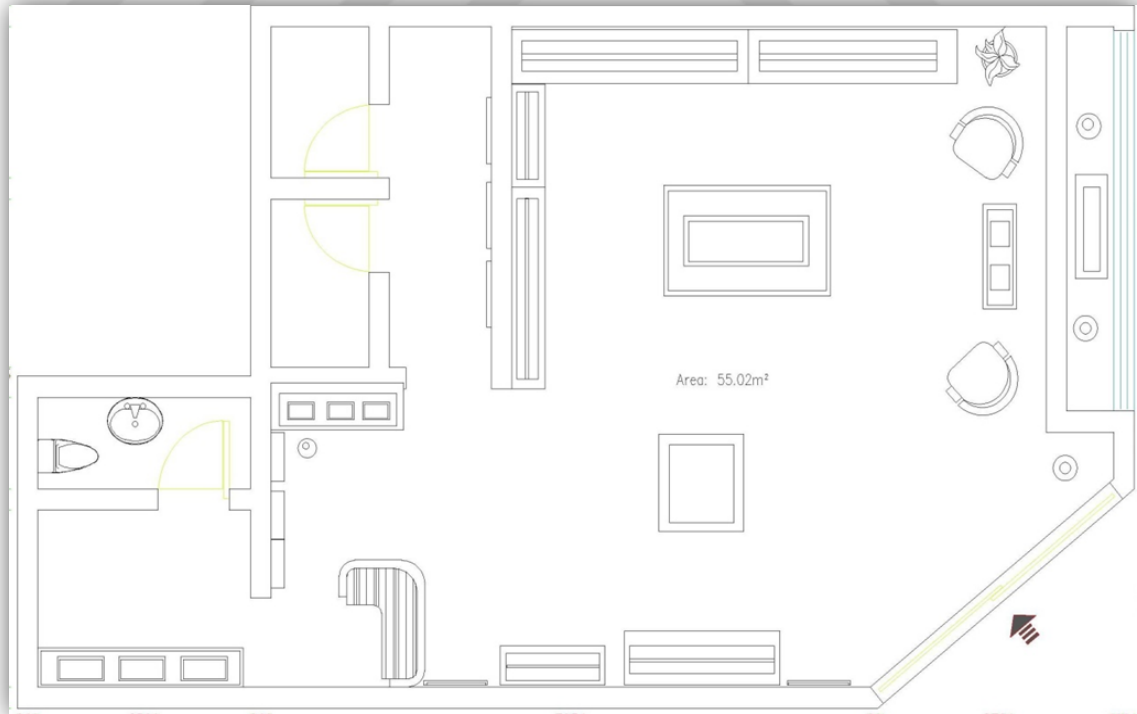
5.1. UYGULAMA DETAYI

Bu araştırma, iç mimarlık öğrencilerinin konsept geliştirme ve yaratıcı düşünme becerilerini nasıl geliştirebileceğini incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmamızda, toplamda 30 İç Mimarlık öğrencisi üç aşamalı bir süreçte tabi tutulmuştur. Bu süreç, yaratıcı düşünme tekniklerinin öğrencilerin proje geliştirme yetkinlikleri üzerindeki etkilerini gözlemlemek için tasarlanmıştır.

5.1.1. İlk Aşama: Proje Revizyonu

Araştırmanın ilk aşamasında, öğrencilere mevcut durumda çok detaylı olmayan bir mağaza projesi (Görsel.5.1) verilmiş ve bu projeyi kendi yetkinlikleri çerçevesinde revize etmeleri istenmiştir. Bu aşama, öğrencilerin başlangıç seviyesindeki konsept algılarını ve yaratıcılıklarını değerlendirmek için önemli bir zemin hazırlamıştır. Öğrencilerden bu projeleri, belirlenen kriterler doğrultusunda yeniden düzenlemeleri ve tasarımları beklenmiştir.

Görsel 5.1: Mevcut Durumda Çok Detaylı Olmayan Bir Mağaza Projesi

5.1.2. İkinci Aşama: Yaratıcı Düşünme ve Konsept Semineri

İlk aşamanın tamamlanmasının ardından, öğrenci grubuna yaratıcı düşünme teknikleri ile konsept geliştirme konularında kapsamlı bir seminer verilmiştir. Bu seminerde, yaratıcı düşünme teknikleri, beyin fırtınası yöntemleri ve altı şapka tekniği kullanımı gibi konular detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Seminerin amacı, öğrencilerin yaratıcı düşünme süreçlerini hızlandırmak ve geliştirmektir. Öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerini pekiştirmek adına, seminer interaktif ve uygulamalı deneysel çalışmalar içerecek şekilde planlanmıştır.

5.1.3. . Üçüncü Aşama: Grup Çalışması ve Yeniden Çizim

Seminerin ardından, öğrenciler iki kişilik gruplar halinde yeniden bir araya getirilmiştir. Bu grupların oluşturulmasında, farklı yetenek ve becerilere sahip öğrencilerin birlikte çalışmaları teşvik edilmiştir. Gruplar halinde, daha önce revize ettikleri projeleri tekrar gözden geçirmeleri ve seminerde öğrendikleri yaratıcı düşünme tekniklerini kullanarak projeleri yeniden tasarlamaları istenmiştir. Bu süreçte, öğrencilerin birbirlerinden öğrenmeleri ve farklı perspektiflerden faydalanmaları sağlanmıştır.

5.1.4. Dördüncü Aşama: Gelişim ve Değerlendirme

Çalışmanın son aşamasında, öğrencilerin başlangıçtaki ve seminer sonrasındaki projeleri karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme, öğrencilerin konsept algılarında ve projelerdeki yaratıcılık düzeylerindeki değişimleri izlemek amacıyla yapılmıştır. Projelerdeki gelişim, belirli kriterler çerçevesinde analiz edilmiştir. Bu kriterler arasında, yenilikçilik, işlevsellik, estetik değer ve kullanıcı odaklılık gibi unsurlar yer almaktadır.

Araştırma sonucunda, seminer sonrası öğrencilerin projelerinde belirgin bir gelişim gözlemlenmiştir. Yaratıcı düşünme tekniklerinin, öğrencilerin konsept geliştirme ve problem çözme becerilerini artırdığı tespit edilmiştir. Ayrıca, grup çalışması esnasında öğrencilerin birbirleriyle etkileşime geçerek yaratıcı fikirlerini daha da zenginleştirdikleri ve projelerine yenilikçi yaklaşımlar ekledikleri görülmüştür.

Bu uygulama, yaratıcı düşünme tekniklerinin iç mimarlık eğitimindeki önemini ve etkisini açıkça ortaya koymaktadır. Öğrencilerin yaratıcı potansiyellerini en üst

düzeye çıkarmak için bu tür interaktif ve uygulamalı eğitim yöntemlerinin yaygınlaştırılması önerilmektedir.

5.2. MODELLEME

Bu araştırmada, iç mimarlık öğrencilerinin konsept geliştirme süreçlerini ve yaratıcı düşünme becerilerini incelemek amacıyla kullanılan modelleme süreci aşağıdaki adımlarla yapılandırılmıştır. Modelleme, öğrencilerin öğrenme ve gelişim süreçlerinin sistematik bir şekilde gözlemlenmesi ve analiz edilmesi için tasarlanmıştır.

5.2.1. Mevcut Durum Analizi

Modelleme sürecinin ilk aşamasında, öğrencilerin başlangıçtaki konsept geliştirme ve yaratıcı düşünme becerilerini değerlendirmek amacıyla mevcut durum analizi yapılmıştır. Bu kapsamda, öğrencilere çok kapsamlı olmayan bir mağaza projesi verilmiş ve bu projeyi kendi yetkinlikleri doğrultusunda revize etmeleri istenmiştir. Öğrencilerin bu aşamadaki performansları, başlangıç seviyesindeki yaratıcı düşünme kapasitelerini ve konsept algılarını ölçmek için kullanılmıştır.

5.2.2. Müdahale: Yaratıcı Düşünme ve Konsept Semineri

İkinci aşamada, öğrencilere yaratıcı düşünme ve konsept geliştirme konularında kapsamlı bir seminer verilmiştir. Seminerde, yaratıcı düşünme teknikleri, beyin fırtınası yöntemleri, altı şapka yöntemi gibi konular ele alınmıştır. Bu seminer, öğrencilere yeni bakış açıları kazandırmayı ve yaratıcı düşünme süreçlerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Seminer, interaktif ve uygulamalı çalışmalarla desteklenerek, öğrencilerin öğrendiklerini pratiğe dökmeleri sağlanmıştır.

5.2.3. Yeniden Modelleme: Grup Çalışması ve Proje Revizyonu

Seminerin ardından, öğrenciler iki kişilik gruplar halinde yeniden bir araya getirilmiş ve daha önce revize ettikleri projeleri tekrar gözden geçirmeleri istenmiştir. Bu aşamada, seminerde öğrendikleri yaratıcı düşünme tekniklerini kullanarak projeleri yeniden tasarlamaları beklenmiştir. Grup çalışmaları, öğrencilerin birbirleriyle etkileşimde bulunarak farklı perspektiflerden faydalanmalarını ve yaratıcı çözümler geliştirmelerini teşvik etmiştir. Yeniden modelleme süreci, öğrencilerin yaratıcı

düşünme becerilerinin ve konsept geliştirme kapasitelerinin nasıl değiştiğini gözlemlemek için kritik bir aşamadır.

5.2.4. Değerlendirme ve Karşılaştırma

Modelleme sürecinin son aşamasında, öğrencilerin başlangıçtaki ve seminer sonrasındaki projeleri karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme, form, doku, desen ve renk gibi kriterler çerçevesinde yapılmıştır. Yenilikçilik, işlevsellik, estetik değer ve konsept gibi kriterler kullanılarak projeler analiz edilmiştir.

Modelleme sürecinin sonunda, öğrencilerin projelerinde belirgin bir gelişim gözlemlenmiştir. Seminer sonrası projelerde, yaratıcı düşünme tekniklerinin etkisiyle daha yenilikçi ve kullanıcı odaklı çözümler geliştirdikleri tespit edilmiştir. Grup çalışmaları, öğrencilerin birbirleriyle iş birliği yaparak daha zengin ve çeşitli konseptler oluşturmalarına katkı sağlamıştır.

Bu modelleme, yaratıcı düşünme tekniklerinin iç mimarlık öğrencilerinin eğitimindeki rolünü ve önemini vurgulamaktadır. Öğrencilerin yaratıcı potansiyellerini ortaya çıkarmak ve geliştirmek için benzer modelleme süreçlerinin eğitim programlarına dâhil edilmesi önerilmektedir. Bu sayede, geleceğin iç mimarlarının daha yaratıcı, esnek ve yenilikçi düşünme becerilerine sahip olmaları sağlanabilir.

ALTINCI BÖLÜM
BULGULAR VE DENEYSEL SONUÇ

6.1. BULGULAR

Araştırma kapsamında yapılan değerlendirmeler sonucunda, yaratıcı düşünme tekniklerinin iç mimarlık öğrencilerinin proje geliştirme süreçlerinde önemli etkiler yarattığı gözlemlenmiştir. Öğrencilerin ilk çizimleri ile seminer sonrası beyin fırtınası ve altı şapka yöntemini kullanarak oluşturdukları projeler arasında belirgin farklar ortaya çıkmıştır. Bu farklar, renk, doku, form ve konsept algısı açısından detaylandırılmıştır.

6.1.1. Renk

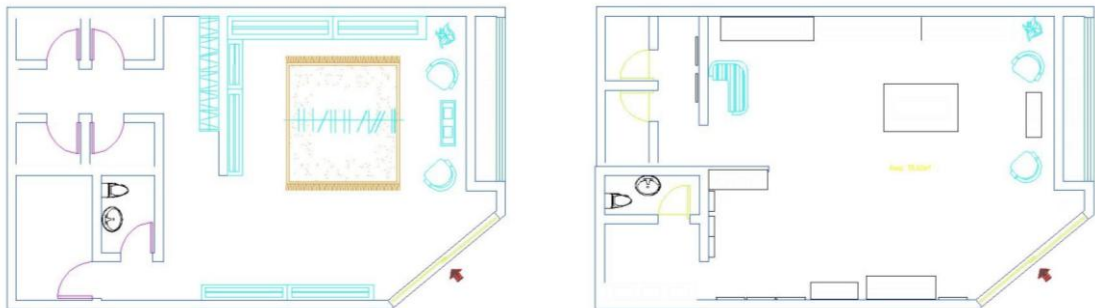
Başlangıç Durumu: Öğrencilerin ilk çizimlerinde renk kullanımı görülmemektedir ve monotondur. Projelerde çoğunlukla Autocad'de otomatik kullanılan siyah renk çizgiler ile ilerlenmiştir.

Son Durum: Grup çalışmaları sonrası projelerde, daha canlı ve cesur renk seçimleri yapılmıştır. Öğrenciler, renk teorilerini daha bilinçli kullanarak projelerine dinamik ve estetik açıdan zengin bir görünüm kazandırmışlardır.

1. Çizim

Mekânda verilen projenin haricinde duvarlar ile oynanmış ve mekân genişletilmiştir. Ancak mobilya elemanlarında ve mekanda bir konsept algısı ve zemin duvar ilişkisine rastlanmamıştır. Belirgin bir stil olmamakla birlikte mağaza düzeni hakkında bilgi sahibi oldukları gözlemlenebiliyor. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi öncesi).

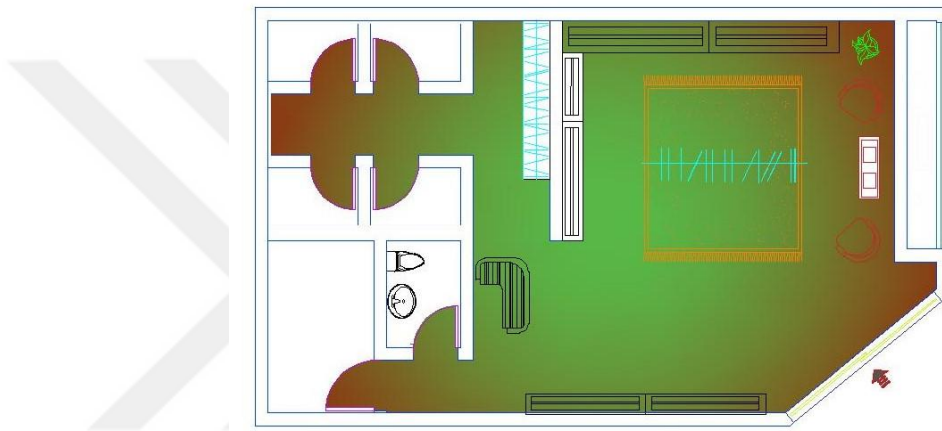
Görsel.6.1: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri

2. Çizim

Bu çizim de belirli bir konsept algısı görmekle birlikte öğrencilerin ağaç konseptini mekanda dallardan oluşan askılıklar ve zeminde ağaç çağrışımını hissettiriyor. Zeminde yeşil orta ve kahve rengi ağaç gövdesi rengi konsepti destekliyor. Mobilyalar da ahşap dokusuyla bütünü tamamlıyor. Eğri çizgiler ve organik formlar, mekana hareketlilik katıyor. Daha açık ve davetkar bir düzen var. Ağaç ve doğa konsepti, kadın bohem giyim mağazasına uygun duruyor (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi sonrası).

Görsel.6.2: İki Öğrencinin Ağaç ve Doğa Konseptli Ortak Projesi

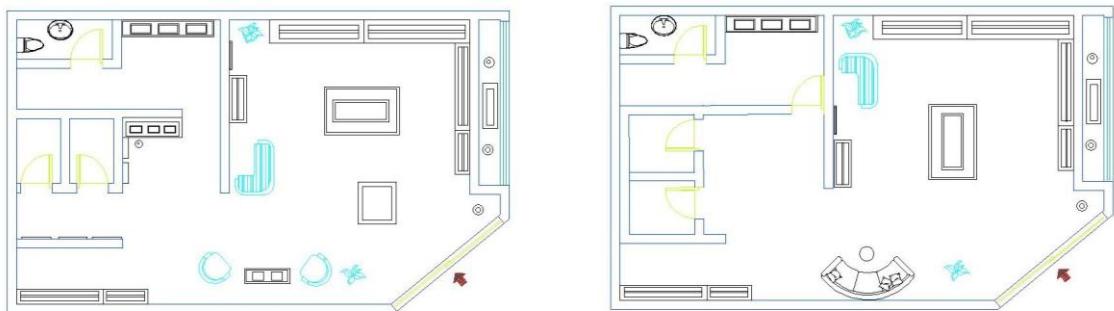

Konsept: Ağaç ve Doğa - Mağaza: Bohem Giyim

1. Çizim

Bu çizimde, öğrenciler standart bir mağaza düzeni oluşturmuşlar. Mobilyalar ve vitrinler düzenli bir şekilde yerleştirilmiş. Tasarımda detay veya tematik unsurlar eksik görünüyor. Verilen projenin dışına çıkmış ve mekan genişletilmiş olsa da bir konsept ve uyum içinde değil. Bu da öğrenciler de ki eksikliği gözler önüne seriyor. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi öncesi)

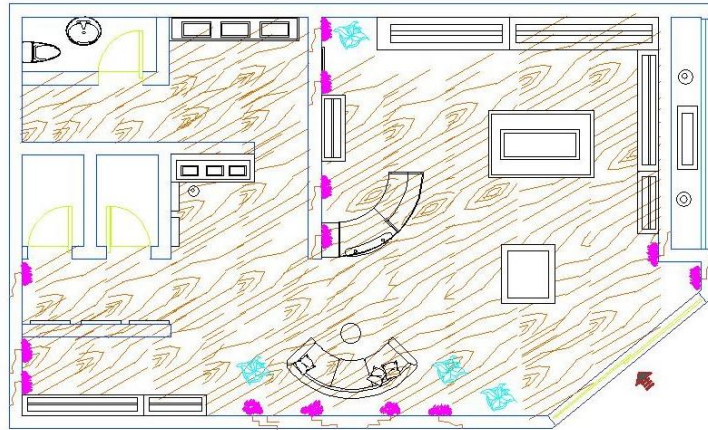
Görsel.6.3: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri

2. Çizim

Begonvil çiçeği konseptinden ilham alınarak yapılmış. Kadın giyim ve aksesuar mağazası için tasarlanmış. Daha dinamik bir düzen ve zeminde çiçek yaprakları veya yaprakları andıran karmaşık tasarımlar var. Mobilyaların yerleşimi daha organik ve alışveriş deneyimini zenginleştirmeyi amaçlıyor. Yaratıcı düşünme teknikleri semineri sonrasında öğrencilerin tasarımlarında belirgin bir gelişme olduğu gözlemleniyor. İlk çizimde daha geleneksel ve düzenli bir yaklaşım sergilenirken, ikinci çizimde konseptin güçlü bir şekilde yansıtıldığı ve alışveriş deneyimini ön plana çıkaran bir tasarım ortaya konmuş. Begonvil çiçeği konsepti, mağazanın genel atmosferini ve estetiğini belirgin bir şekilde iyileştirmiş ve öğrencilerin yaratıcılıklarını sergilemelerine olanak tanımış. Bu tür eğitimlerin öğrencilerin tasarım yeteneklerini geliştirmede ne kadar etkili olduğunu gösteriyor. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi sonrası)

Görsel.6.4: İki Öğrencinin Begonvil Çiçeği Konseptli Ortak Projesi

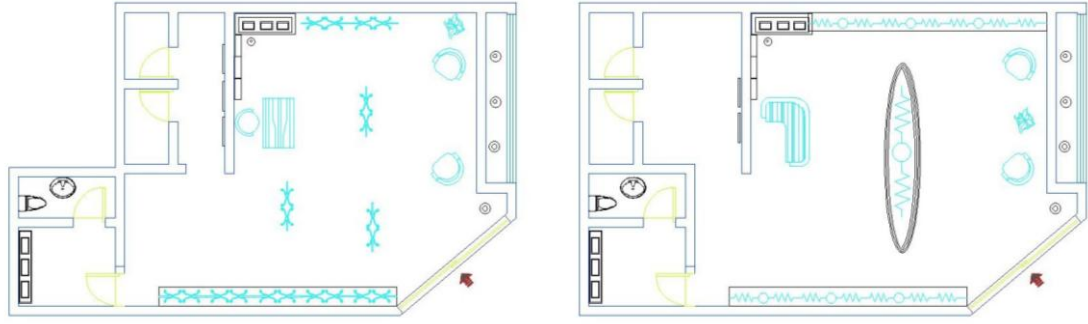

Konsept: Begonvil Çiçeği - Mağaza: Kadın Giyim ve Aksesuar

1. Çizim

Bu çizimde, öğrencilerin temel bir mağaza düzenini bildiği anlaşılıyor. Mobilyaların yerleri değiştirilse de tasarım daha basit ve sabit bir yaklaşıma sahip. Renk seçimi bilinçli yapılmadan olsa da ve malzeme kullanımı sade ve minimalist görünüyor. Ancak, konsept veya tema açısından belirgin bir özellik yok. Bu çizim, öğrencilerin tasarım becerilerini temel düzeyde sergiliyor. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi öncesi)

Görsel.6.5: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri

2. Çizim

Bu çizimde, öğrencilerin “Çiçek Diyarı” konseptini seçtiğini ve kadın giyim mağazası tasarladığını görüyoruz. Bu tema, mağazanın karakterini belirlemekte önemli bir rol oynuyor. Mağaza düzeni dikkat çekici ve detaylı. Çiçek desenleri, renk seçimi ve konumlandırmalar mağazanın kadın giyimine uygun olduğunu vurguluyor. Mobilyaların yerleşimi daha yaratıcı. Raflar, tezgahlar ve prova odası gibi alanlar daha işlevsel ve estetik bir şekilde düzenlenmiş. Mobilya malzemeleri ve renkleri, çiçek temasına uygun olarak seçilmiş. Renkler, mağazanın genel atmosferini ve kadın giyimine hitap eden tarzını yansıtıyor. Bu çizim, öğrencilerin yaratıcı düşünme tekniklerinde beyin fırtınasını uygulayarak birlikte hazırladıkları çizimde daha ilgi çekici bir tasarım oluşturduklarını gösteriyor. Sonuç olarak, öğrencilerin yaratıcı düşünme tekniklerini kullanarak 2. çizimde daha güçlü bir konsept geliştirdiğini söylenebilir. Çiçek teması, mağazanın karakterini ve hedef kitlesin vurgulamada etkili bir seçim olmuş. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi sonrası)

Görsel.6.6: İki Öğrencinin Çiçek Diyarı Konseptli Ortak Projesi

Konsept: Çiçek Diyarı Mağaza: Kadın Giyim

6.1.2. Doku

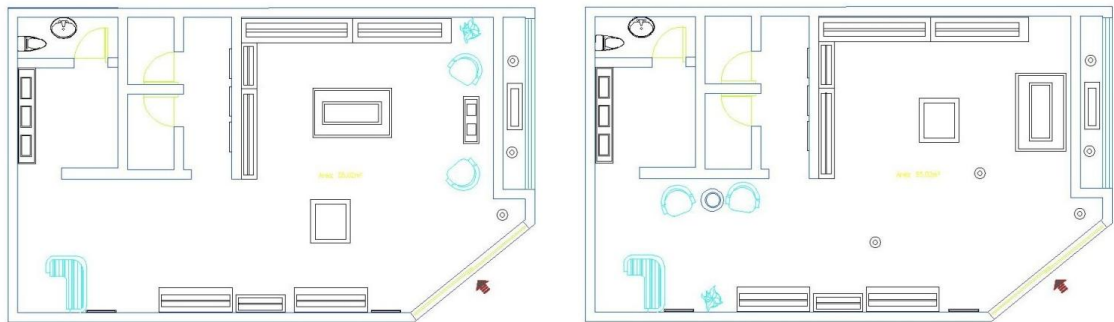
Başlangıç Durumu: İlk çizimlerde doku kullanımı görülmemiştir. Öğrenciler, projelerinde düz ve basit çizgiler tercih etmişlerdi.

Son Durum: Revize edilen çizimlerde, doku kullanımı belirgin bir şekilde artmış ve çeşitlenmiştir. Farklı malzemelerin dokusal özellikleri projelerde daha fazla vurgulanmış, bu da tasarımlara derinlik ve karakter katmıştır.

1.Çizim

Bu çizim, mağaza düzeni açısından daha geleneksel bir yaklaşım sergiliyor. Mobilyalar ve diğer öğeler, belirli bir konsept olmaksızın standart bir şekilde yerleştirilmiş. Tasarımın işlevselliğe odaklandığı, ancak yaratıcılık ve tematik bir derinlikten yoksun olduğu görülüyor. Öğrencilerin ilk aşamada sadece duvar değişimi ve çeşitli mobilya değişimi yaptığı görülüyor. Ancak konsept ve estetikten yoksun olduğu görülmektedir. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi öncesi)

Görsel.6.7: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri

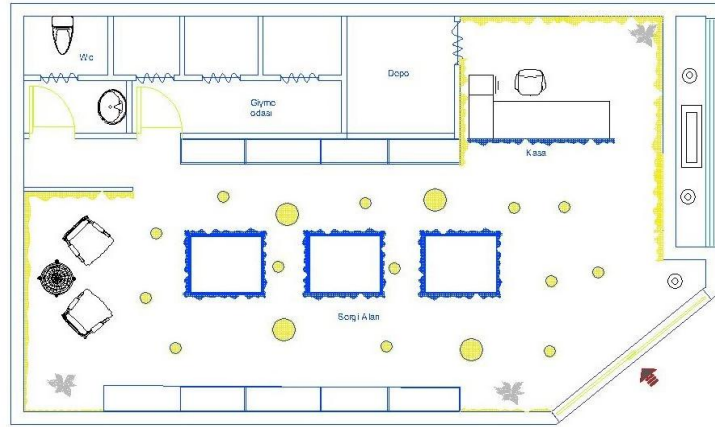

2.Çizim

“Sünger” konsepti, çocuk giyim mağazası için oldukça yaratıcı bir tema seçimi olarak öne çıkıyor. Mobilyalar ve mağaza içi düzenlemeler, sünger temasına uygun şekilde daha yaratıcı ve ilgi çekici bir biçimde tasarlanmış. Çizimde, mağazanın farklı bölümleri belirli amaçlar ve sergilemeler için özel olarak tasarlanmış gibi görünüyor. Yaratıcı düşünme tekniklerinin öğrencilerin tasarımlarına olumlu etkisi açıkça görülüyor. İlk çizimdeki daha standart ve işlevsel yaklaşım, ikinci çizimdeki yaratıcı ve tematik derinlikle yer değiştirmiş. Bu değişim, öğrencilerin konsept geliştirmede yaşadıkları zorlukların üstesinden gelmelerine ve tasarımlarını daha ilgi çekici hale getirmelerine yardımcı olmuş gibi görünüyor. İkinci çizimdeki sünger konsepti, çocuk giyim mağazası için eğlenceli ve albenili bir atmosfer yaratmış. Bu tür yaratıcı

yaklaşımlar, müşterilerin ilgisini çekebilir ve mağazanın genel deneyimini zenginleştirebilir. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi sonrası)

Görsel.6.8: İki Öğrencinin Sünger Konseptli Ortak Projesi

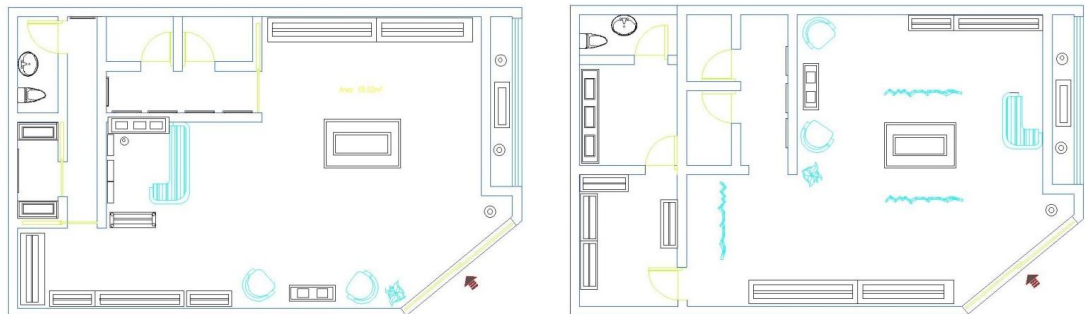

Konsept: Sünger - Mağaza: Çocuk Giyim

1.Çizim

Temel bir mağaza planı dahilinde görünüyor. Mobilyalar ve diğer unsurlar basit bir şekilde düzenlenmiş. Minimal detaylar ve öğeler içerirken konsept dahilinde bir hareket görülmemektedir. Mağaza duvarlarında oynama yapılmış ve mekan genişletilmiştir. Ancak mekanda hareket, doku ve desen unsurları eksiktir. Genel olarak daha geleneksel ve sade bir tasarım. Öğrenciler işlevsellik konusuna odaklanmış ancak estetik algı ve konsept eksik kalmıştır. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi öncesi)

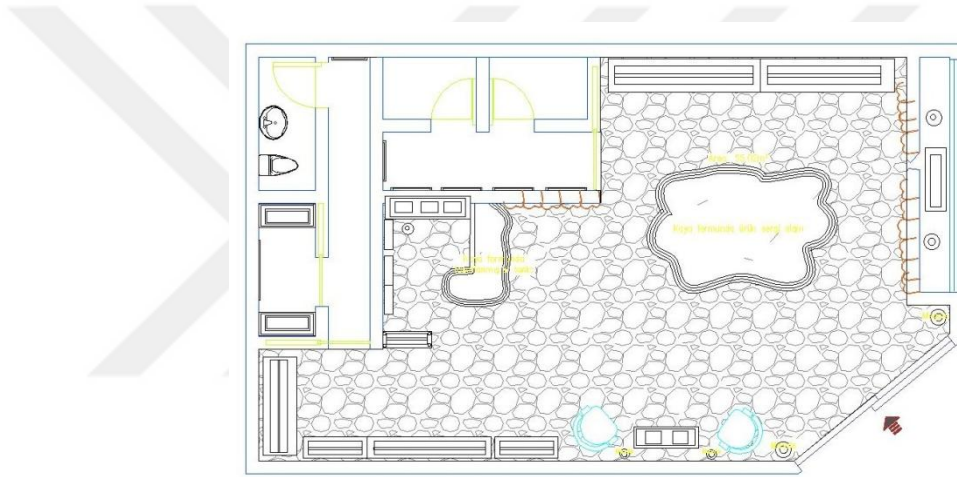
Görsel.6.9: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri

2.Çizim

Bu çizim daha dikkatli ve yaratıcı Zeminde farklı malzemelerin dokusunu yansıtan detaylı desenler var ve bu da mağara konseptini temsil ediyor. Mobilya ve diğer unsurların yerleşimi daha dinamik ve alışılmadık. İlk çizime kıyasla belirgin bir yaratıcılık artışı gözleniyor. Mağara konsepti, tasarımların daha ilginç ve özgün olmasını sağlamış gibi görünüyor. Bu tür yaratıcı düşünme teknikleri, öğrencilerin konsept bulma sürecindeki zorlukları aşmalarına yardımcı olmuş olabilir. Öğrenci konsept ile beraber İşlevsellik, estetik ve mekan kullanımını çözmeyi daha güçlü ifade etmiştir. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi sonrası)

Görsel.6.10: İki Öğrencinin Mağara Konseptli Ortak Projesi

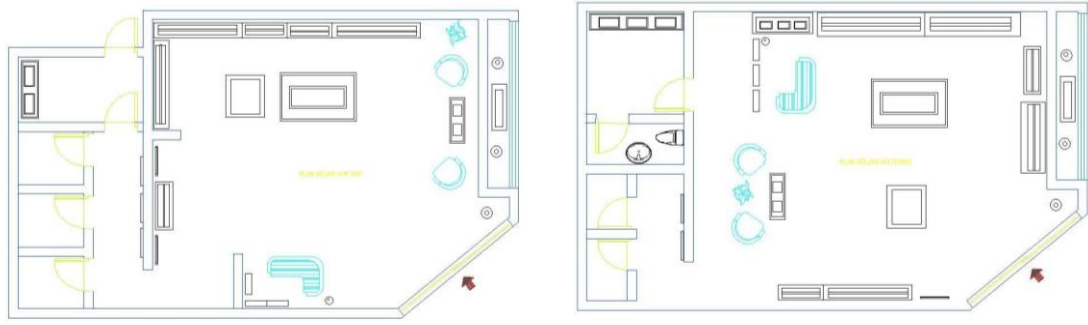

Konsept: Mağara - Mağaza: Giyim ve Aksesuar

1.Çizim

İlk çizim, mağaza düzeninin temel bir taslağını sunuyor. Mobilyalar ve vitrinler düz bir şekilde yerleştirilmiş, belirgin bir konsept veya tema uygulanmamış. Tasarım, işlevsel olmakla birlikte, yaratıcılık açısından sınırlı kalmış. Tasarım veya bir konsept etkisi olmamakla birlikte sadece basit konumlandırmalarla revize edilmiş bir plan görüyoruz. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi öncesi)

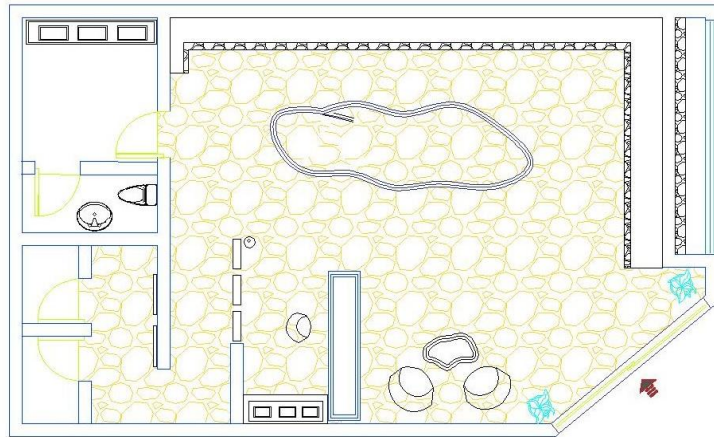
Görsel.6.11: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri

2.Çizim

İkinci çizimde, öğrenciler yaratıcı düşünme tekniklerini kullanarak “DOĞAL TAŞ” konseptini benimsemişler. Tasarımda, doğal taşın dokusu ve estetiği vurgulanarak görsel bir zenginlik katılmış. Mobilya ve vitrinler, daha organik ve dinamik bir düzen içinde yerleştirilmiş, böylece mekanın kullanımı yenilikçi bir şekilde ele alınmış. Çanta ve aksesuar mağazası için seçilen konsept, ürünlerin sergilenme şeklini ve müşteri deneyimini zenginleştirecek biçimde düşünülmüş. Yaratıcı düşünme teknikleri ve beyin fırtınası gibi yöntemler, öğrencilerin konsept geliştirmede ve mekan tasarımında daha yenilikçi ve etkileyici sonuçlar elde etmelerine olanak tanımış. İkinci çizimdeki gelişmiş tasarım anlayışı, bu tekniklerin etkisini ve önemini gösteriyor. Öğrencilerin, bu teknikleri kullanarak tasarımlarını nasıl geliştirdiklerini ve mekanı nasıl daha işlevsel ve estetik hale getirdiklerini görebiliyoruz. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi sonrası)

Görsel.6.12: İki Öğrencinin Doğal Taş Konseptli Ortak Projesi

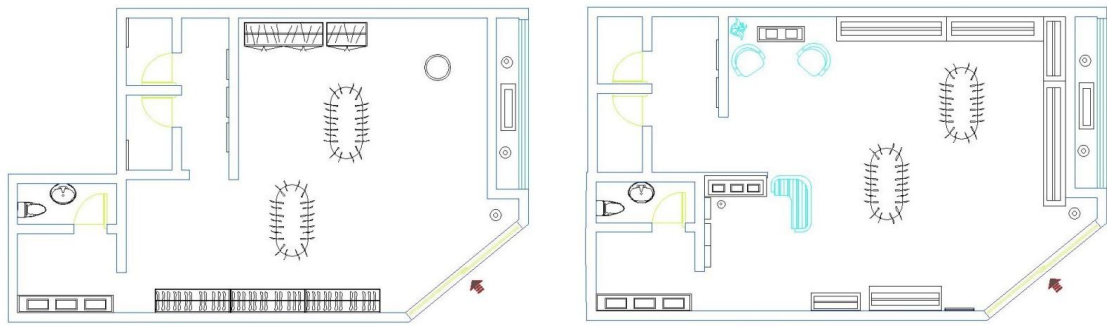

Konsept: Doğal Taş - Mağaza: Çanta ve Aksesuar

1.Çizim

Bu çizim temel bir dükkân düzenini gösteriyor. Mobilya yerleşimi ve tasarım detayları oldukça basit. Ana hatlarıyla bir ön taslak gibi görünüyor ve yaratıcı bir girişim içermiyor. İçerisinde mobilyaları temsil eden basit şekiller bulunuyor, ancak ayrıntılı detaylar eksik. Konsept ile ilgili detaylara rastlanmamakla birlikte mağaza içinde zemin, duvar ve mekan ilişkisi çalışılmamış. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi öncesi)

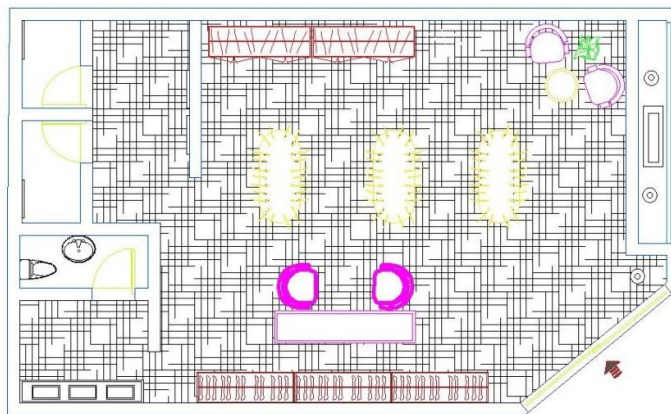
Görsel.6.13: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri

2.Çizim

Bu çizim daha dikkatle ve detaylı çalışılmış. Öğrencilerin yaratıcı düşünme tekniklerini kullanarak geliştirdiği bir tasarım ve konsept etkisini gözlemleyebiliriz. İki öğrenci kendi projelerinden ve ortak fikirlerinden çok fazla katkı sağlamış. Kadın giyim mağazası konsepti için ünlü markaları dahil etmişler. Mobilya düzenlemeleri detaylı ve çeşitli şekillerle tasarlanmış, mekân iyi planlanmış ve estetik açıdan hoş görünüyor. Zemin, duvar ve mekan ilişkisi planda bile kendini gösteriyor. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi sonrası)

Görsel.6.14: İki Öğrencinin Ünlü Markalar Konseptli Ortak Projesi

Konsept: Ünlü Markalar - Mağaza: Kadın Giyim

6.1.3. Form

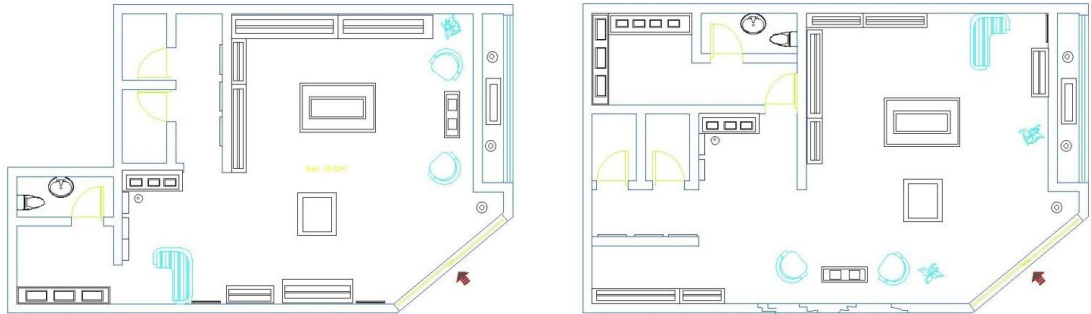
Başlangıç Durumu: İlk projelerde form kullanımı genellikle basit ve geleneksel kalıplarla sınırlıydı. Öğrenciler, alışılmış geometrik formlara bağlı kalmışlardı.

Son Durum: Grup çalışmalarından sonra, projelerde daha organik ve yenilikçi formlar görülmüştür. Öğrenciler, seminerde öğrendikleri yaratıcı düşünme tekniklerini kullanarak birlikte daha özgün ve kompleks formlar geliştirmişlerdir.

1.Çizim

Bu çizim, mağaza düzeninin temel bir tasarımını gösteriyor. Düzen, işlevsel ve müşterilerin dolaşımı için açık yollar ile belirgin. Mobilyalar ve teşhir üniteleri düz bir şekilde yerleştirilmiş. Farklı türdeki ürünler veya mağaza içindeki alanlar için belirli bölümler ayrılmış. Renk şeması basit ve tek düze renklerden oluşuyor. Bu da öğrencilerin sadece mekan içinde mobilya ve bazı duvar değişikliklerini gösteriyor. Belirli bir konsept algısının olmadığı açıkça gözlemleniyor. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi öncesi)

Görsel.6.15: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri

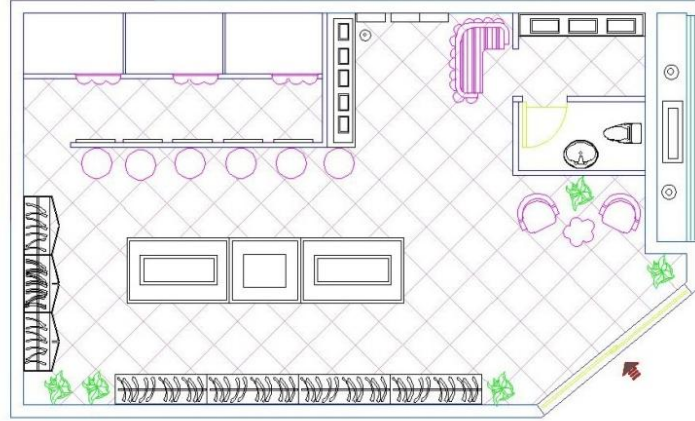

2.Çizim

Yaratıcı düşünme teknikleri uygulandıktan sonra, tasarımda belirgin bir iyileşme var. “PEMBE MARŞMELOV” konsepti, tasarıma dinamik ve yaratıcı unsurların entegrasyonu ile açıkça görülüyor. Müşteri deneyimini ve estetiği artırmak için düzen daha dinamik hale getirilmiş ve mobilya/teşhir ünitelerinin şekilleri çeşitlendirilmiş. Öğrencilerin, seminer sonrasında öğrendikleri teknikleri kullanarak konsept geliştirmede ve tasarımda nasıl ilerlediklerini görmek etkileyici. İkinci çizimde hem görsel hem de duygusal bir çekicilik yansıtılmış. Bu, müşterilerin mağazada daha uzun süre kalmasını ve alışveriş deneyimini daha keyifli hale getirmesini sağlayabilir.

Öğrencilerin bu yaratıcı yaklaşımı, mağaza tasarımında yenilikçi ve çekici bir atmosfer yaratmış. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi sonrası)

Görsel.6.16: İki Öğrencinin Pembe Marşmelov Konseptli Ortak Projesi

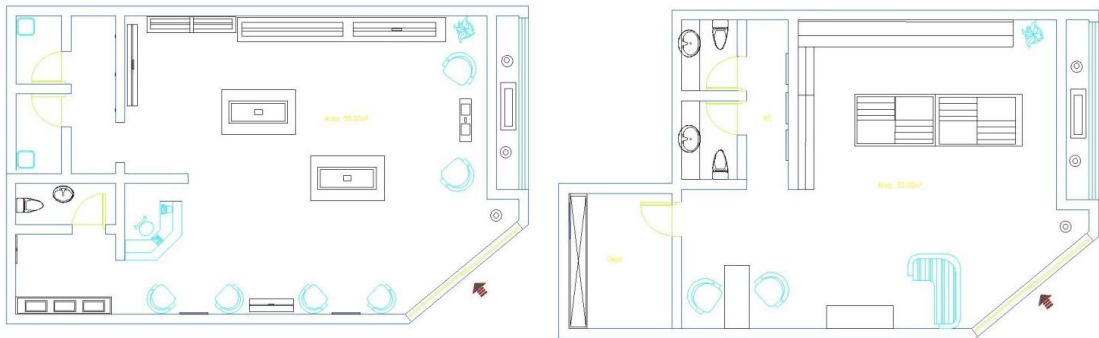

Konsept: Pembe Marşmelov - Mağaza: Kadın Giyim ve Aksesuar

1.Çizim

İlk çizimde, mağaza düzeni oldukça basit ve doğrusal bir yaklaşımla tasarlanmış. Mobilyalar ve vitrinler duvar boyunca yerleştirilmiş, ortada ise iki adet masa bulunuyor. Birinci öğrenci tamamen revize ederken diğer öğrenci de çok bir farklılık görülmemekte. Öğrenciler tasarım sürecinin ilk aşamasında sadece mobilya değişimiyle yetinmişlerdir. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi öncesi)

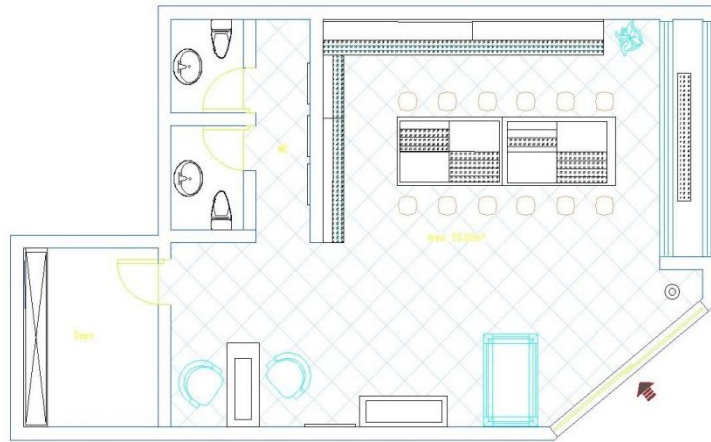
Görsel.6.17: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri

2.Çizim

İkinci çizimde, yaratıcı düşünme tekniklerinin etkisiyle tasarımda belirgin bir ilerleme görülüyor. “KÜBİK MEKAN” konsepti, mekanın daha dinamik ve görsel olarak ilgi çekici hale gelmesini sağlamış. Küp şeklindeki tasarım unsurları öne çıkıyor ve mobilyalar ile vitrinler daha yenilikçi bir şekilde düzenlenmiş. Zemindeki karmaşık desen, estetik çekiciliği artırıyor. Yaratıcı düşünme teknikleri ve beyin fırtınası gibi yöntemlerin öğrencilerin tasarım sürecine olumlu katkı sağladığı açıkça görülüyor. İlk çizimdeki basit ve işlevsel yaklaşım, ikinci çizimde daha yaratıcı ve etkileşimli bir mekan yaratma çabasına dönüşmüş. Öğrencilerin, mobilyaların yerleşiminden zemin desenine kadar her detayda yaratıcılıklarını kullanarak konsepti güçlendirdikleri ve mekanı canlandırdıkları gözlemleniyor. Bu da, öğrencilerin yaratıcı düşünme tekniklerini başarıyla uygulayabildiklerini ve bu sayede konsept bulma zorluklarını aştıklarını gösteriyor. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi sonrası)

Görsel.6.18: İki Öğrencinin Kübik Mekan Konseptli Ortak Projesi

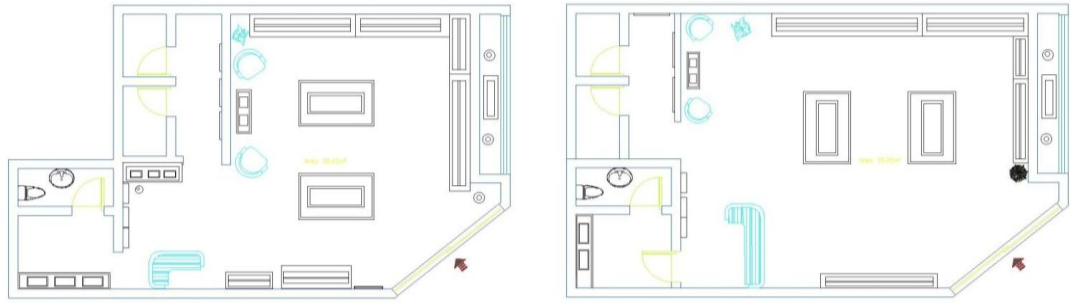

Konsept: Kübik Mekan - Mağaza: Optik

1.Çizim

Bu çizim oldukça basit görünüyor. Temel şekiller ve minimum detaylar kullanılmış. Mobilya yerleşimi doğrudan ve yaratıcı bir yaklaşım içermiyor. Tasarım öğelerinde tarz veya his eksikliği var. Verilen projeye pek bir katkı yapılmadan ilerlenen bir çalışma yapılmış. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi öncesi)

Görsel.6.19: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri

2.Çizim

Bu çizim daha düşünülmüş ve detaylıdır. Eğitim sonrası tasarım düşüncesi geliştiği tasarım öğeleriyle anlaşılıyor. Yaratıcılıkta artış var; mobilyalar ve alan daha etkili bir şekilde kullanılmış. Tasarımı zenginleştirmek için çeşitli öğeler eklenmiş, bu da konsept hakkında düşünce yeteneğinde bir iyileşmeyi gösteriyor. Öğrenciler 2.çizimde daha çok detaya yer verirken mekan, zemin ve duvar tasarımıyla görülebiliyor. Öğrencilerin yaratıcılığını ve tasarım becerilerini geliştirmeleri için bu tür eğitimlerin önemli olduğu gözlemleniyor. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi sonrası)

Görsel.6.20: İki Öğrencinin Tansu Konseptli Ortak Projesi

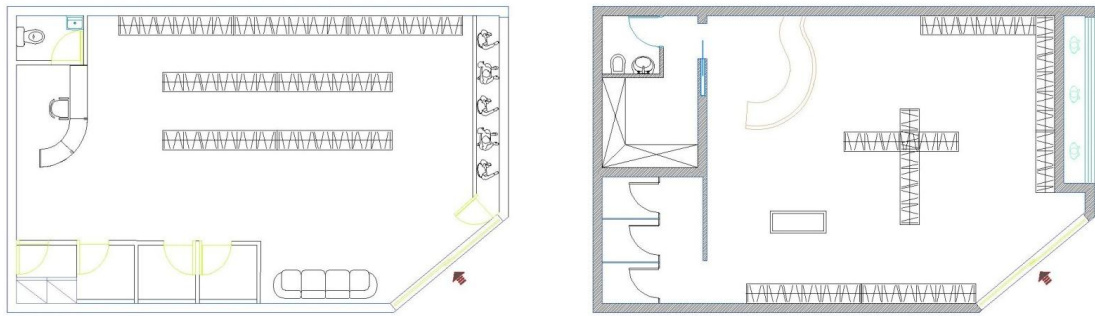

Konsept: Tansu (Tansu kelimesi; “şafağın aydınlattığı su gibi parlak ve temiz olan” anlamına gelmektedir.)Mağaza: Özel Tasarım Obje ve Aksesuar

1.Çizim

Bu çizim daha temel bir düzeni yansıtıyor. Mobilyalar ve diğer unsurlar basit bir şekilde yerleştirilmiş. Fakat farklı tarzda mobilyalara yer verilmiş. Renk ve doku etkileri eksik ve fakat belirli bir hareket halinde olan bir tasarım. Tasarımın daha geleneksel olduğu gözlemlenebilir. Vitrin tasarımında mankenler ve yeni eklenen kasa alanları tasarımın evrilmeye meyilli olduğunu göstermekte. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi öncesi)

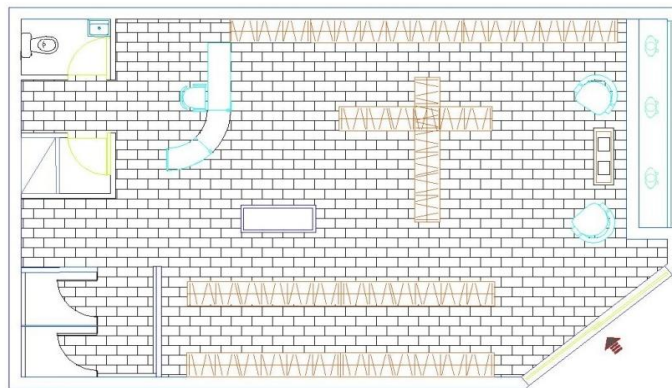
Görsel.6.21: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri

2.Çizim

Bu çizimde tasarım ve yaratıcılık artmış. İkonları kullanarak ikonik giyim ve aksesuar mağazası konsepti oluşturulmuş. Mobilyalar ve tasarım unsurları daha dinamik bir düzen içinde yer alıyor. Öğrencilerin 2. çizimdeki yaratıcı yaklaşımını gözlemleyebiliriz. Zemin, mobilya ve renkler ile oynayarak mağaza konseptini canlandırmışlar. Öğrenciler mekan analizini, yenilemeyi ve konsept bilgisini seminer sonrası daha iyi ifade ettikleri görülmektedir. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi sonrası)

Görsel.6.22: İki Öğrencinin İKONLAR Konseptli Ortak Projesi

Konsept: İkonlar - Mağaza :İkonik Tasarımlar ve Aksesuarlar

6.1.4. Konsept Algısı

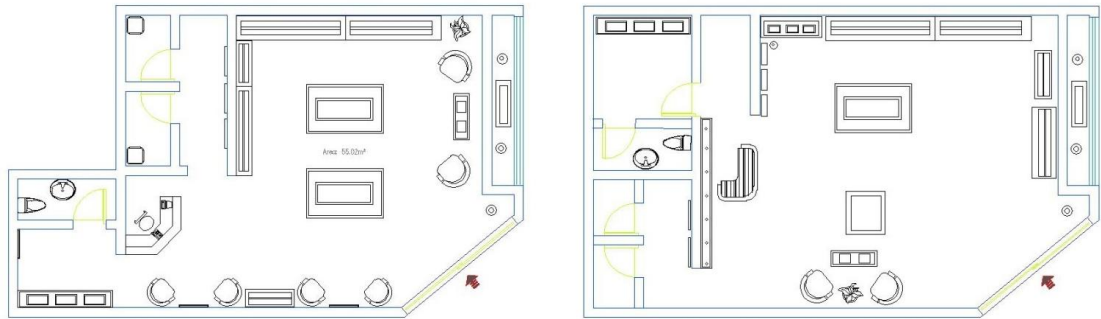
Başlangıç Durumu: İlk çizimlerde konsept algısı genellikle zayıftı ve projeler belirli bir konsept dahilinde değildi. Öğrenciler, belirli bir tema veya hikaye etrafında konsept geliştirmekte zorlanmışlardı.

Son Durum: Seminer ve grup çalışmaları sonrası projelerde, konsept algısı belirginleşmiş ve güçlenmiştir. Öğrenciler, projelerine güçlü ve net bir konsept kazandırarak, tasarımlarını daha tutarlı ve etkileyici hale getirmişlerdir.

1.Çizim

Bu çizim, mağaza planının daha basit ve anlaşılır bir versiyonunu sunuyor. Dikdörtgen şekiller ve düz hatlarla temsil edilen mobilyalar ve bölümler, mağazanın temel düzenini gösteriyor. Tasarım, fonksiyonelliğe odaklanmış ve yaratıcılık açısından daha sınırlı kalmış. Herhangi bir renk, doku ve konsept etkisi söz konusu değildir. Mobilya yerleri değiştirilerek revize edilen 2 plan çizilmiş ancak konsept ve tasarım öğeleri eksik kalmıştır. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi öncesi)

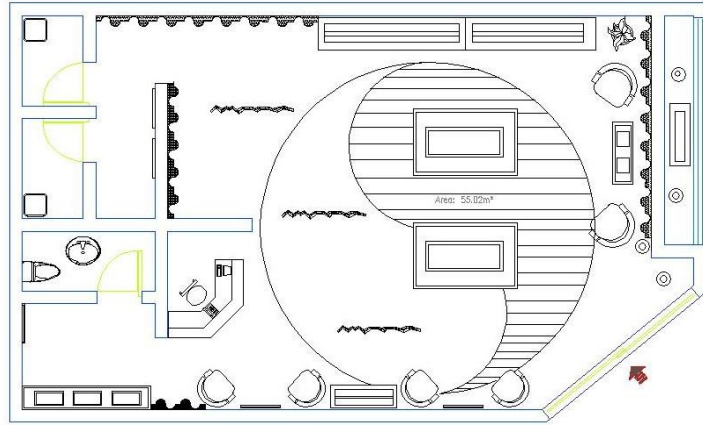
Görsel.6.23: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri

2.Çizim

Bu çizim, yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi sonrasında öğrencilerin tasarımlarında önemli bir gelişme gösterdiğini açıkça ortaya koyuyor. 'Denge' konsepti etrafında şekillenen bu tasarımda, dairesel şekiller ve desenler estetik bir bütünlük sağlıyor. Kadın giyim mağazası için tasarlanmış bu plan, hem görsel hem de işlevsel olarak daha çekici ve etkileyici bir mekan yaratıyor. İkinci çizimde de öğrencilerin iç mimarlık alanındaki becerilerini ve yaratıcılıklarını geliştirdikleri görülüyor. İlk çizimden ikinci çizime doğru olan bu gelişim, öğrencilerin eğitimlerinin ve

uyguladıkları tekniklerin etkisini gösteriyor. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi sonrası)

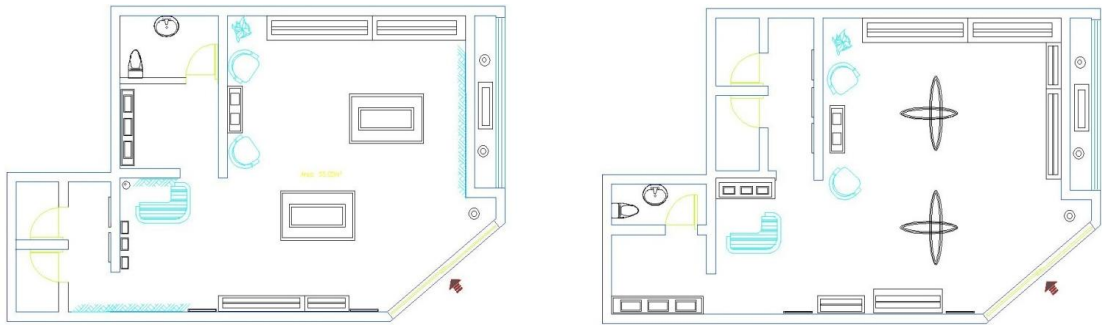
Görsel.6.24: İki Öğrencinin Denge Konseptli Ortak Projesi

Konsept: Denge - Mağaza: Kadın Giyim

1.Çizim

Bu çizim, öğrencilere verilen mağaza projesinin başlangıç aşamasını temsil ediyor. Projeden neredeyse hiç şaşma olmadan mobilyaların yerleri değiştirilmiş olsa da, tasarım henüz tam olarak gelişmemiş gibi görünüyor. Basit mobilya değişimi ve eklemeleri olsa da mağazada bir kimlik görülmemektedir. Öğrencilerin bu aşamada daha fazla yaratıcı düşünme ve konsept geliştirme becerisi kazanmaları gerekiyor. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi öncesi)

Görsel.6.25: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri

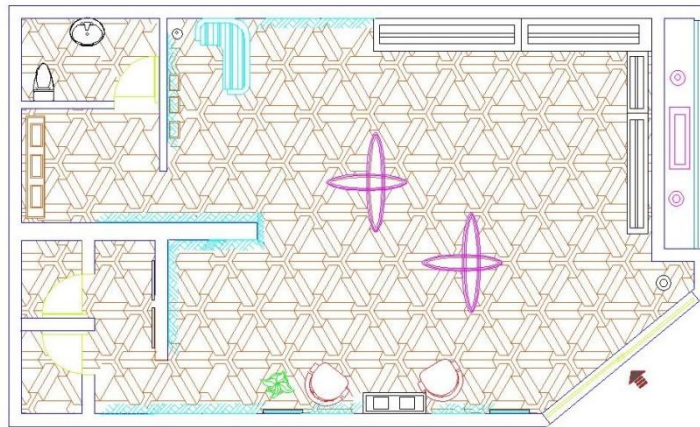

2.Çizim

Bu çizimde öğrenciler, uzay ve gezegenler konseptini seçerek bir çocuk giyim ve oyuncak mağazası tasarlamışlar. Tasarım daha sofistike ve düşünceli görünüyor. Uzay teması, mağazanın çocuklar için eğlenceli ve hayal gücünü harekete geçiren bir

yer olduğunu vurguluyor. Renk seçimleri ve düzenlemeler, mağazanın hedef kitlesi olan çocukları cezbetmeyi amaçlıyor. Uzay ve gezegenler teması, mağazayı çocuklar için çekici ve eğlenceli hale getiriyor. Mavi, kırmızı ve mor tonları, uzay temasını yansıtıyor. Bu renkler, gökyüzünü ve yıldızları çağrıştırıyor. Mobilyaların yerleşimi, mağazanın iç mekanını optimize ediyor. Raflar, tezgahlar ve sergileme alanları düzenli ve kullanışlı görünüyor. Mobilyaların tasarımında da uzay teması göz önünde bulundurulmuş gibi görünüyor. Mobilyaların üzerindeki ürünler, çocuk giyim ve oyuncak kategorisine uygun olarak seçilmiş gibi görünüyor. Uzay ve gezegenler teması, ürünlerin sunumunu destekliyor. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi sonrası)

Görsel.6.26: İki Öğrencinin Uzay ve Gezegenler Konseptli Ortak Projesi

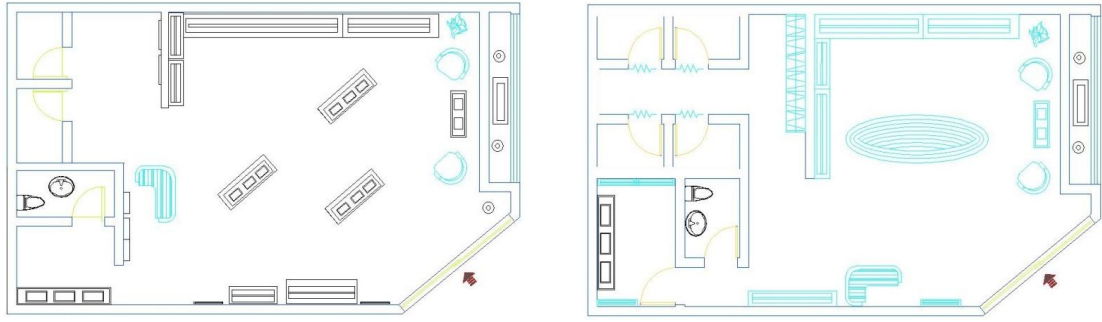

Konsept: Uzay ve Gezegenler - Mağaza: Çocuk Giyim ve Oyuncak

1.Çizim

Birinci çizimler daha temel bir düzeyde ve mobilyaların yerleşimi oldukça basit olduğu görülmekte. Projede öğrencilerin tasarım özgürlüğü olduğu halde mobilyaların yerlerini değiştirmek dışında belirgin bir tema veya konsept gözlemlenememiştir. Birkaç raf ve tezgah görünüyor, muhtemelen ürün sergilemek amacıyla konuluş olsa da belirli bir konsept ile ilerlenmediği açık. Düzen oldukça sade ve geleneksel, belirgin tematik unsurlar içermiyor. Düzen, sadece işlevselliği düşünerek yapılmış ve kullanıma uygun öğeler seçilmiş. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi öncesi)

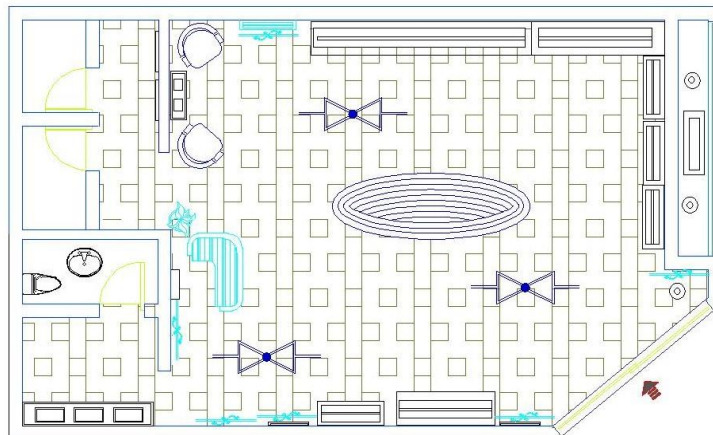
Görsel.6.27: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri

2.Çizim

İkinci çizimde daha hareketli zemin mobilya ve renk unsurlarına yer verilmiştir. Mobilya ve tezgah yerleşimi daha dinamik, daha zengin bir alışveriş deneyimi öneriyor. Mağaza düzeninde farklı bölümler veya ürün türleri için ayrı alanlar bulunuyor. Öğrencilerin yaratıcı düşünme tekniklerini kullanarak ikinci çizimi oluşturdukları açıkça görülüyor. Birinci çizimdeki kullanılan bazı objeleri entegre ederek beyin fırtınasını kullandıkları anlaşılıyor. Smokin konsepti, erkek giyim mağazası için dikkat çekici bir konsept olmuştur. Smokin kavramı, şıklık, zarafet ve özel bir etkinlik için uygun giyimle ilişkilendirilir. Bu, müşterilere özel bir deneyim sunma amacını yansıtabilir. Özellikle 2. çizimdeki tezgahın şekli, smokin konseptine uygun olarak tasarlanmış gibi görünüyor (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi sonrası).

Görsel.6.28: İki Öğrencinin Smokin Konseptli Ortak Projesi

Konsept: Smokin - Mağaza : Erkek Giyim

1.Çizim

Temel bir düzenleme ve minimal öğeler içeriyor. Alanın içinde daire şeklinde masalar veya teşhir alanları bulunuyor. Sıradan bir mağaza tasarımı olduğu gibi ne satışı yaptığı da tam olarak algılanamamaktadır. Oda verilen projenin hizasından çıkılarak duvarlara ekleme yapılmış alan genişletilmiştir. Fakat bu yapılırken mekan algısında eksikler görülmekte ve karakter eksikliği hissedilmektedir. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi öncesi) **Görsel.6.29: İki Öğrencinin Bağımsız Çizimleri**

Bu çizim daha hareketli ve detaylı, seminer sonrası tasarım düşünce evrimini gösteriyor. Deri ve doğa konsepti, zeminde doğal dokuları andıran karmaşık desenlerle belirgin. Kullanılan mobilyalarda ahşap desenlerde yine konsepti destekliyor. Müşterilerin mağazanın farklı bölümlerini gezmesi için net yollar bulunuyor. Öğrencilerin yaratıcı düşünme teknikleriyle nasıl geliştiklerini ve tasarım konseptlerini nasıl uyguladıklarını gösteriyor. İkinci çizimdeki deri ve doğa teması oldukça ilgi çekici durmaktadır. (Yaratıcı düşünme teknikleri eğitimi sonrası)

Görsel.6.30: İki Öğrencinin DERİ VE DOĞA Konseptli Ortak Projesi

Konsept: Deri ve Doğa - Mağaza: Kürk ve Özel Deri Giyim Özel Tasarım Modeller

6.2. DENEYSEL SONUÇLAR

Araştırmada, yaratıcı düşünme tekniklerinin iç mimarlık öğrencilerinin konsept geliştirme ve proje çözümü süreçlerindeki etkilerini incelemek amacıyla gerçekleştirilen deneysel çalışmanın sonuçları aşağıda sunulmuştur.

6.2.1. Katılımcılar ve Metodoloji

Toplam 30 iç mimarlık öğrencisi, iki aşamalı bir sürece tabi tutulmuştur. İlk aşamada, öğrencilere çok kapsamlı olmayan bir mağaza projesi verilmiş ve bu projeyi kendi yetkinlikleri doğrultusunda revize etmeleri istenmiştir. İkinci aşamada, öğrencilere yaratıcı düşünme ve konsept geliştirme konularında seminer verilmiş ve ardından iki kişilik gruplar halinde çalışarak projelerini yeniden tasarlamaları sağlanmıştır.

6.2.2. Birinci Aşama Sonuçları: Başlangıç Durumu

İlk aşamada, öğrencilerin projeleri değerlendirildiğinde şu bulgular elde edilmiştir:

- *Yaratıcılık Seviyesi:* Öğrencilerin projelerinde yaratıcılıklarını sınırlı düzeyde kullandıkları gözlemlenmiştir.
- *Konsept Geliştirme:* Konseptlerin genellikle temel ve klasik yaklaşımlar içerdiği, yenilikçi fikirlerin az olduğu ve hatta çoğu projede bir konsepte bağlı çalışılmadığı belirlenmiştir.
- *İşlevsellik ve Estetik:* Projeler işlevsellik ve estetik açıdan tatmin edici bulunmakla birlikte, yaratıcılık ve inovasyon açısından eksiklikler içermektedir.

6.2.3. İkinci Aşama Sonuçları: Seminer ve Grup Çalışması Sonrası

Seminer ve grup çalışması sonrasında, öğrencilerin projelerinde belirgin gelişmeler gözlemlenmiştir:

- *Yaratıcılık Seviyesi:* Yaratıcı düşünme tekniklerinin kullanımıyla, projelerde yenilikçi ve sıradışı çözümler artmıştır. Öğrenciler, beyin fırtınası ve altı şapka gibi teknikleri projelerine başarılı bir şekilde entegre etmişlerdir.

- *Konsept Geliştirme*: Seminer sonrası projelerde konseptlerin daha özgün ve yaratıcı olduğu, öğrencilerin farklı perspektifleri projelerine yansıttıkları görülmüştür.

- *İşlevsellik ve Estetik*: Projelerin işlevsellik ve estetik düzeyi artmış, kullanıcı odaklı tasarım anlayışı benimsenmiştir. Öğrenciler, seminerde öğrendikleri yöntemlerle projelerine daha sofistike ve kompleks çözümler getirmiştir.

6.2.4. Karşılaştırmalı Değerlendirme

Başlangıç ve seminer sonrası projeler karşılaştırıldığında:

Yenilikçilik: Seminer sonrası projelerde yenilikçi yaklaşımların belirgin bir şekilde arttığı gözlemlenmiştir.

- *Çeşitlilik ve Zenginlik*: Grup çalışmaları sayesinde projelerdeki konsept ve tasarım çözümlerinin çeşitliliği ve zenginliği artmıştır.

- *Kullanıcı Odaklılık*: Öğrencilerin projelerinde kullanıcı ihtiyaçlarına yönelik daha yaratıcı ve işlevsel çözümler geliştirdikleri tespit edilmiştir.

Deneysel sonuçlar, yaratıcı düşünme tekniklerinin iç mimarlık öğrencilerinin konsept geliştirme ve problem çözme becerilerini önemli ölçüde geliştirdiğini göstermektedir. Öğrenciler, seminer ve grup çalışmaları aracılığıyla daha yenilikçi, estetik ve işlevsel projeler üretmişlerdir. Bu sonuçlar, yaratıcı düşünme tekniklerinin eğitim programlarına dahil edilmesinin, öğrencilerin yaratıcı potansiyellerini maksimize etmede etkili olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda, yaratıcı düşünme tekniklerinin iç mimarlık eğitiminde yaygınlaştırılması ve bu tür interaktif, uygulamalı eğitim yöntemlerinin daha fazla kullanılması önerilmektedir. Bu sayede, öğrencilerin yaratıcı düşünme becerileri geliştirilerek, gelecekte daha inovatif ve kullanıcı odaklı tasarımlar ortaya koymaları sağlanabilir.

YEDİNCİ BÖLÜM
SONUÇ VE ÖNERİLER

7.1. SONUÇ

Deneysel çalışma, yaratıcı düşünme tekniklerinin iç mimarlık öğrencilerinin tasarım becerilerini geliştirmede etkili olduğunu göstermiştir. Öğrenciler, yaratıcı düşünme teknikleri ve konsept semineri sayesinde renk, doku, form ve konsept algısı açısından daha zengin ve yenilikçi projeler üretmişlerdir. Bu bulgular, yaratıcı düşünme tekniklerinin eğitimdeki önemini ve öğrencilerin proje geliştirme süreçlerindeki olumlu etkilerini ortaya koymaktadır.

- *Renk*: Öğrencilerin daha cesur ve bilinçli renk seçimleri yapmaları, projelere dinamizm ve estetik zenginlik katmıştır.
- *Doku*: Farklı dokuların kullanımı, projelerin görsel ve dokusal derinliğini artırmış, tasarımların daha sofistike ve zengin görünmesini sağlamıştır.
- *Form*: Öğrencilerin daha organik ve yenilikçi formlar geliştirmesi, projelere özgünlük kazandırmış ve tasarımda farklılık yaratmıştır.
- *Konsept Algısı*: Güçlü ve net konseptlerin oluşturulması, projelerin tutarlılığını artırmış ve tasarımların daha etkileyici ve anlamlı olmasını sağlamıştır.

Bu sonuçlar, yaratıcı düşünme tekniklerinin iç mimarlık öğrencilerinin eğitiminde kritik bir rol oynadığını ve bu tekniklerin öğrencilerin tasarım süreçlerinde önemli iyileşmeler sağladığını göstermektedir. Araştırma bulguları, yaratıcı düşünme tekniklerinin eğitim programlarına dâhil edilmesinin, öğrencilerin yaratıcı potansiyellerini ortaya çıkarmada ve geliştirmede etkili bir yöntem olduğunu ortaya koymaktadır.

7.2. ÖNERİLER

Bu çalışma, yaratıcı düşünme tekniklerinin iç mimarlık öğrencilerinin konsept geliştirme ve proje çözüm süreçlerindeki etkilerini detaylı bir şekilde ortaya koymaktadır. Öğrencilerin projelerinde renk, doku, form ve konsept algısı açısından kaydedilen gelişmeler, yaratıcı düşünme tekniklerinin pratik uygulamalarının başarısını vurgulamaktadır.

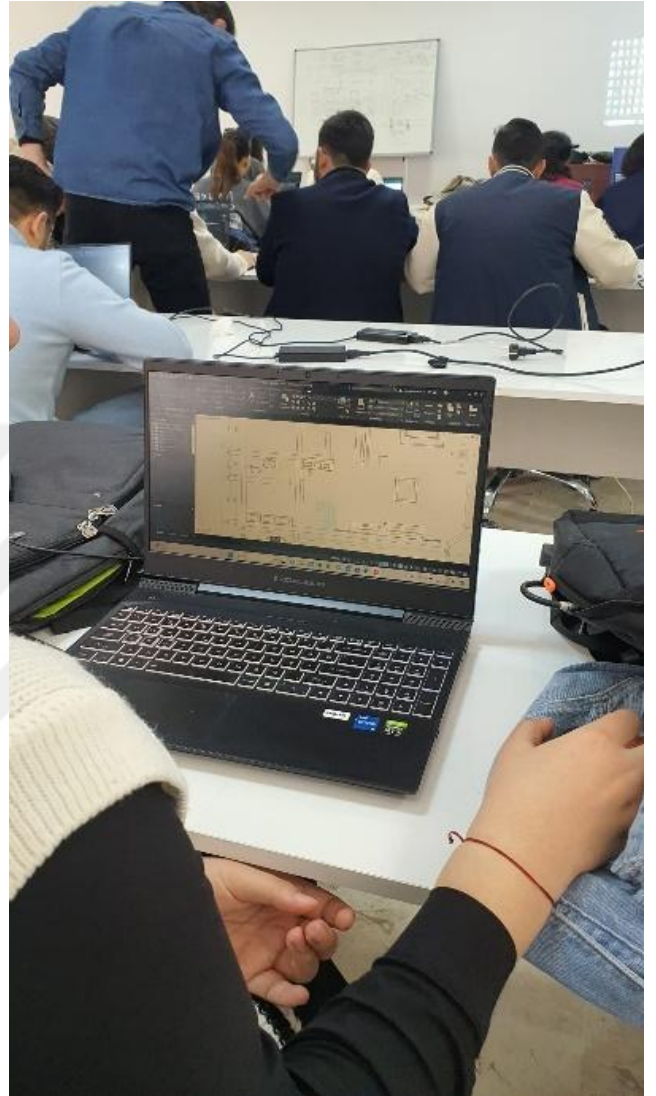
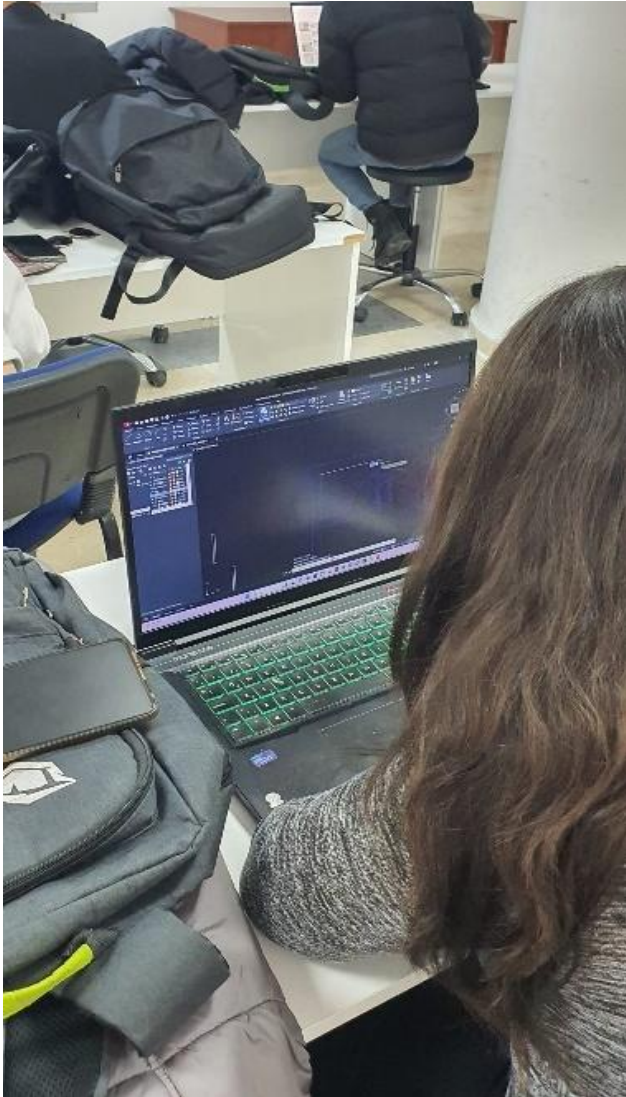
Sonuç olarak, iç mimarlık eğitiminde yaratıcı düşünme tekniklerinin daha geniş kapsamda ve sistematik bir şekilde uygulanması önerilmektedir. Bu tür tekniklerin yaygınlaştırılması, öğrencilerin yaratıcılıklarını artırarak daha yenilikçi, estetik ve işlevsel tasarımlar üretmelerine olanak tanıyacaktır. Eğitim programlarının, yaratıcı düşünme tekniklerini içerecek şekilde revize edilmesi, gelecekteki iç mimarların daha yaratıcı, esnek ve kullanıcı odaklı tasarımlar ortaya koymalarına katkı sağlayacaktır.

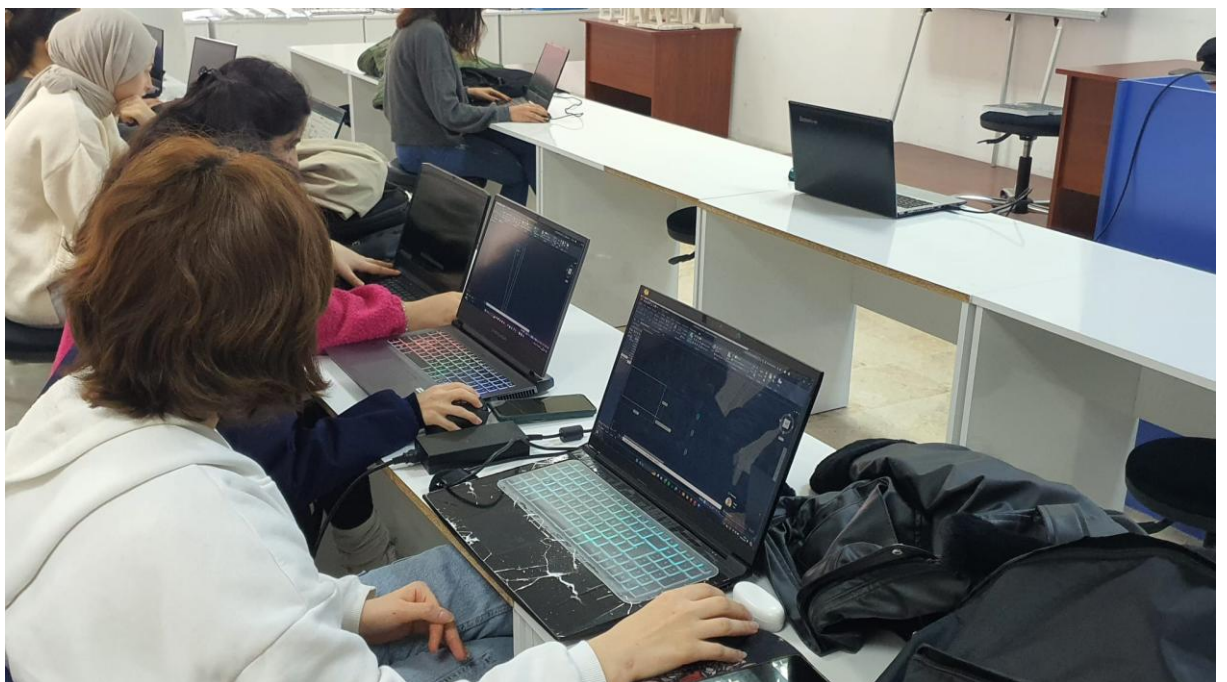

EKLER

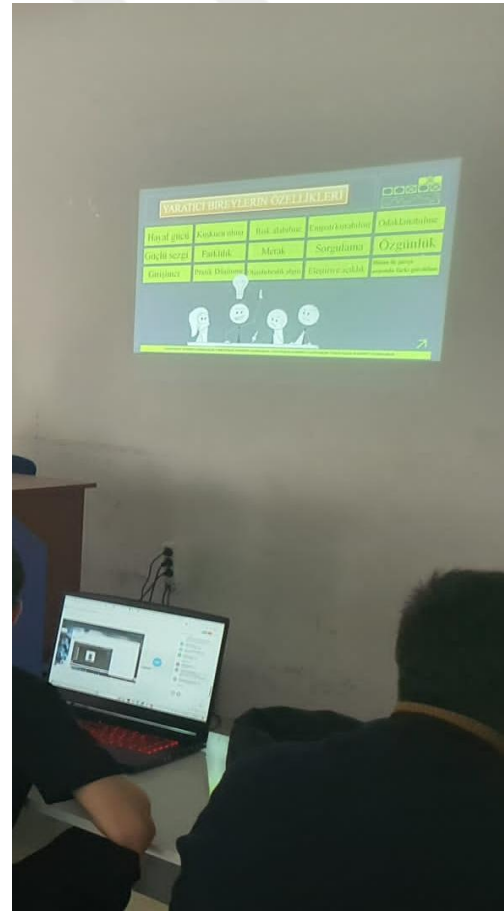
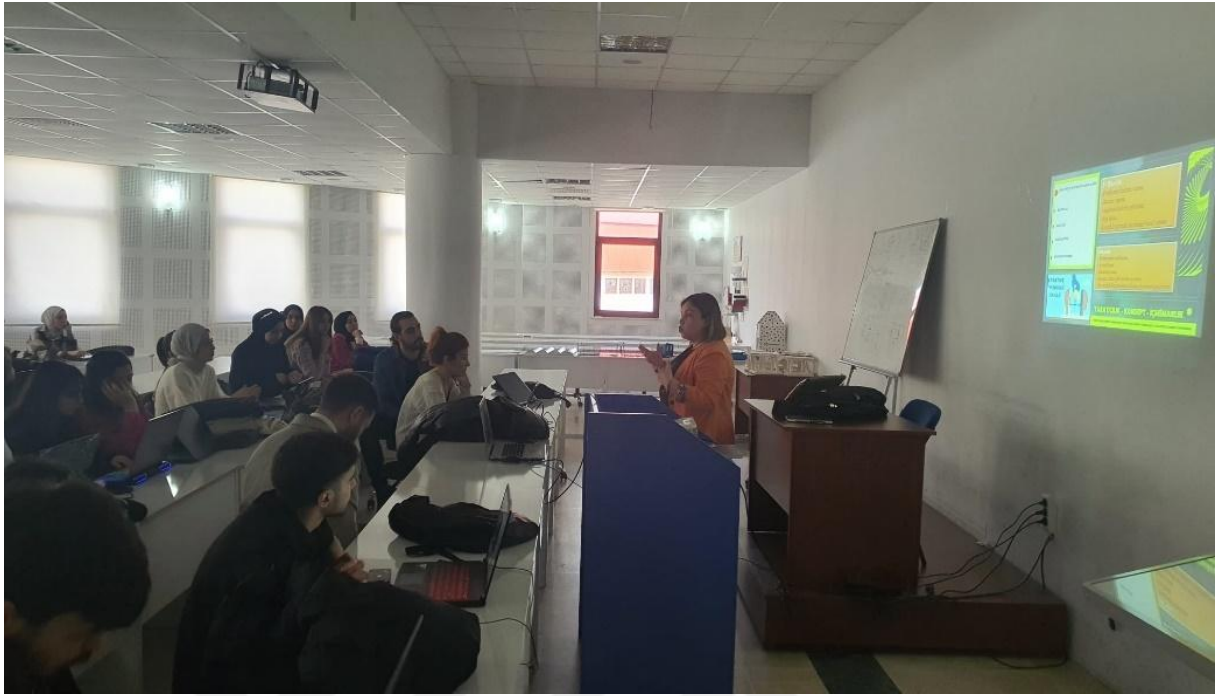
Ek 1: Çalışma Esnasından Verilen Projenin İlk Çalışmasından Örnek Resimler

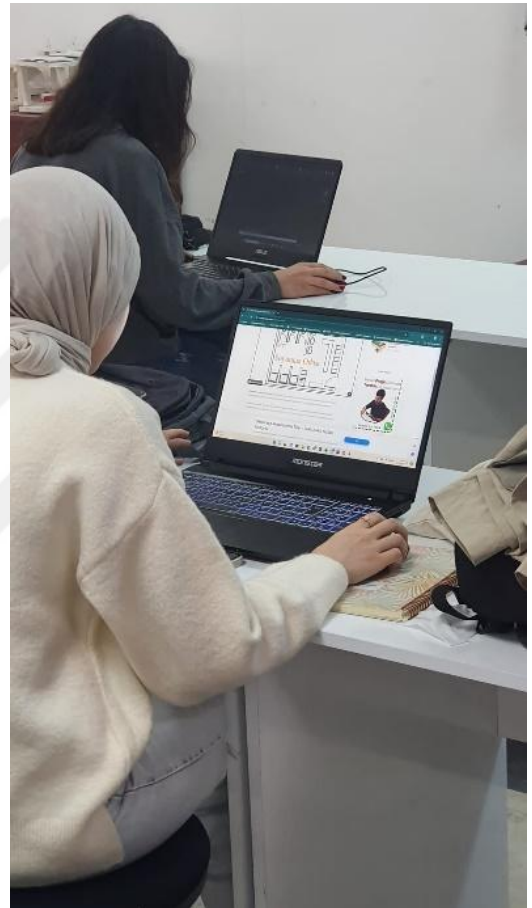
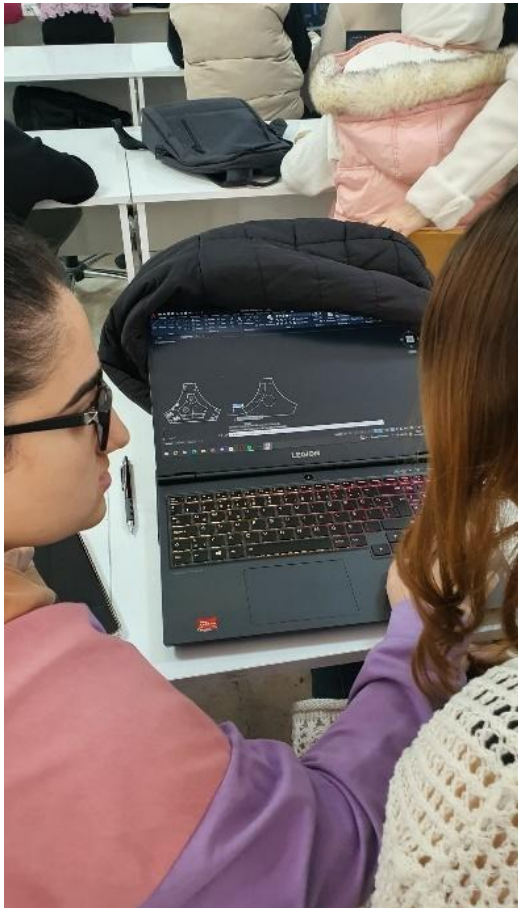
Ek 2: Çalışma Esnasından Verilen Seminerden Örnek Resimler

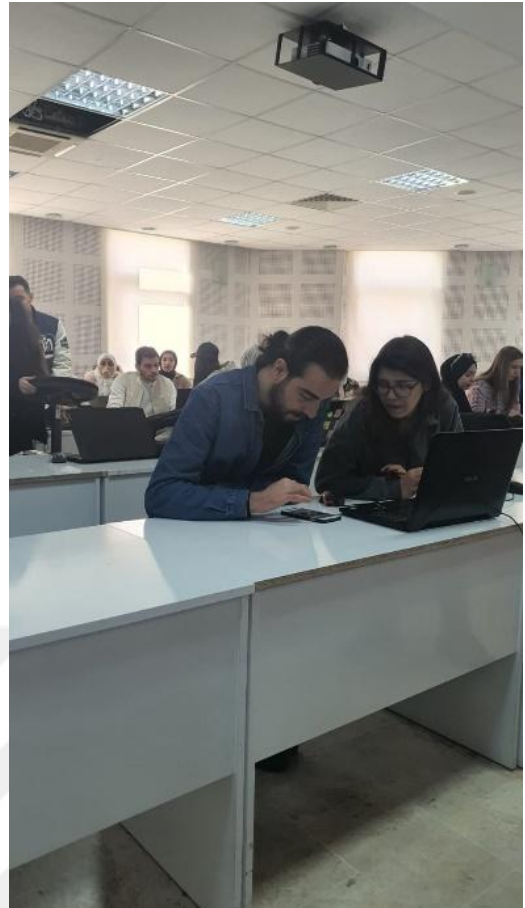
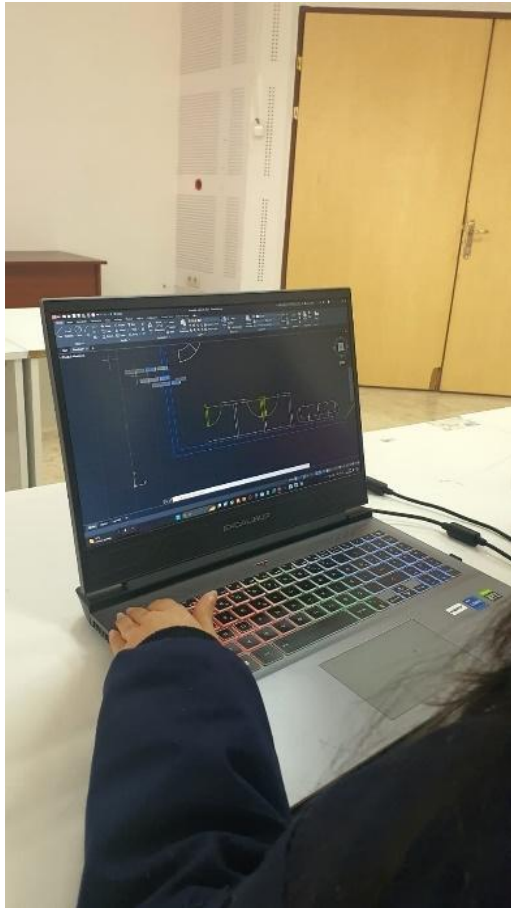

Ek 3: Çalışma Esnasından Verilen Projenin Ortak Revize Edilmesinden Örnek Resimler

KAYNAKÇA

- Altı şapkalı düşünme tekniği, Fatmanur Seymen (2021). Erişim adresi: <https://prezi.com/p/0gaomjc3apyv/alti-sapkali-dusunme-teknigi/>
- Aşkın, G. D. (2018). *Creative thinking in interior architecture education: basic design courses* [Conference presentation]. Mimar Sinan Fine Arts University, İstanbul. Retrived from: <https://publons.com/wos-op/publon/17713144/>
- Aşkın, G. D. (2020). *İç mimarlık eğitimi temel tasarım sürecinde yaratıcı düşünmenin geliştirilmesine yönelik bir yöntem önerisi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Atar, M. (2022). *Scrutinizing social media use in the concept developing phase of design process of architecture students* (Unpublished master's thesis). Bahçeşehir University, İstanbul.
- Baran, H. (2021). *Üç boyutlu konsept tasarım ve animasyonun sanal gerçeklik uzamındaki uygulamaya yöntemleri* (Yayımlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Ankara.
- Bardak Denerel, S. & Anıl, G. (2021). Computer aided drawing programs in interior architecture education. *Amazonia Investiga*, 10(39), 28-39. Retrived from: <https://amazoniainvestiga.info/check/39/3-28-39.pdf>
- Barnard, S.S. (1992). *Interior design creativity: The development and testing of a methodology for the consensual assessment of projects* (Unpublished PhD Dissertation). Virginia Polytechnic Institute and State University. Retrived from: <https://vtechworks.lib.vt.edu/bitstreams/d77daaf5-d61f-4877-aaf2d430164de332/download>
- Bektaş , C. (2016). Erişim adresi: <https://1000kitap.com/yazar/cengizbektas/alintilar?hl=en>
- Biket, A. (2019). Mimari tasarım atölyesinde iki rolü deneyimlemek. *Yakın Mimarlık Dergisi* 2(2), 1-13. Erişim adresi: <https://dergi.neu.edu.tr/public/journals/6/pdf/sayi-4-makale-1.pdf>
- Bianchi, G. (2008). *Métodos para estímulo à criatividade e sua aplicação em arquitetura* (Unpublished Master's thesis). Universidade Estadual De Campinas

Faculdade De Engenharia Civil, Brasil. Retrived from:
<https://core.ac.uk/download/pdf/296847935.pdf>

Creative thinking techniques (2024). Retrived from:
<https://www.skillsyouneed.com/ps/creative-thinking-techniques.html>

Doris C. C. K. Kowaltowski & Bianchi G. & Vale'ria T. P. (2009). Methods that may stimulate creativity and their use in architectural design education. *Int J Technol Des Educ*, 20, 453–476. Retrived from: DOI 10.1007/s10798-009-9102-z

Doris C. C. K. Kowaltowski & Labaki L. C. & Valeria, T. P. Bianchi G.& Mösch E. M. (2007). *The creative design process supported by the restrictions imposed by bioclimatic and school architecture: a teaching experience* [Conference presentation]. State University of Campinas / UNICAMP, Brazil. Retrived from:

https://scholar.google.com/scholar?hl=tr&as_sdt=0%2C5&q=the+creat%C4%B1ve+des%C4%B1gn+process+supported+by+the+restr%C4%B1ct%C4%B1ons+%C4%B1mposed+by+b%C4%B1ocl%C4%B1mat%C4%B1c+and+school+arc+h%C4%B1ecture%3A+a+teach%C4%B1ng+exper%C4%B1ence&btnG=

Edward De Bono Six Thinking Hats (1985). Retrived from:
<https://www.debonogroup.com/services/core-programs/six-thinking-hats/>

Eraslan Özdağ, S. (2018). *Mekân tasarımında kavramsal tema (konsept) kavramı* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.

El-Zeiny, R. M. (2012). *Biomimicry as a problem solving methodology in interior architecture* [Conference presentation]. ASEAN Conference on Environment - Behaviour Studies, Bangkok, Thailand. Retrived from:
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042812031928/pdf?md5=266a1e039609c7c8bb307309fc1f27b3&pid=1-s2.0-S1877042812031928-main.pdf>

Erman, O. & Yılmaz, N. (2017). Mimari tasarımda konsept ve bağlam ilişkisi üzerine. *Tasarım ve Mimarlık Dergisi* 10, 96-115. Erişim adresi:
<https://www.mtddergisi.com/indir.php?yol=dergi&dosya=mimari-tasarimda-konsept-ve-baglam-iliskisi-uzerine201704>

- Göktepe, B. I. (2013). *Gerçek mekân, sanal mekân ve kurumsal kimlik ilişkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Gropius, W. (2022). Erişim adresi: <https://www.fikriyat.com/galeri/kultur-sanat/unlu-mimarlardan-ilham-veren-20-soz/6>
- Gül, A. C. (2022). *Konsept mağaza tasarımında iç mekân tasarım yöntemleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, İstanbul.
- Gül, Ö. (2014). *A Study on instructional methods used in CAD courses in interior architecture education*. [Conference presentation abstract]. INTE 2014, İstanbul, Türkiye. Retrived from : <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042815008861/pdf?md5=c908da0e8c677935b645d27ea4e6eef9&pid=1-s2.0-S1877042815008861-main.pdf>
- Gündüzlü, E. B. & Erçevik Sönmez, B. (2020). İç mekân tasarımında özgünlük ve konsept: Özgün ve özgün olmayan mekânların karşılaştırılması. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, 27, 243-267. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sanatvetasarim/issue/63071/958301>
- Hirani, A. (2014). *Creativity of interior design students: understanding the relationship between cognitive style, personality style, motivational orientation, and creativity of interior design students* (Unpublished PhD Dissertation). University Of Minnesota. Retrived from: <https://conservancy.umn.edu/server/api/core/bitstreams/be54aedd-dbea-4701-bf06-965828caa677/content>
- Hoa, V. & Asojo, A. (1985). Feedback in interior design studio and students creativity. *Journal of Creativity* 31(2001), 100009. Retrived from: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2713374521000091>
- International Federation Of Interior Architects /Designers (2011). *IFI İç Mekan Deklarasyonu* [Conference presentation abstract], New York USA. Retrived from: https://ifiworld.org/wp-content/uploads/2017/01/IFI-Interiors-Declaration_Turkish.pdf

- Karakaya, A. F. (2011). *Collaborative environments to enhance creativity of design students: use of collaborative creativity support tools* (Unpublished PhD Dissertation). Ihsan Doğramacı Bilkent University, Design And Architecture, Ankara.
- Nussbaumer, L. L. (1998). *The relationship between learning styles and visualization skills among interior design students*. (Unpublished PhD Dissertation). The University Of Minnesota, USA. Retrived from: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.1939-1668.2000.tb00355.x>
- Önal, E. B. (2019). *Kurumsal kimlik-markalaşma stratejisi ve konsept oluşumu arasındaki ilişkinin mekân tasarımına etkileri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, İstanbul.
- Özoğuz Arbay, M. (2015). *Günümüz Türkiye'sinde iç mimarlık eğitim programlarının ABD ve Avrupa'daki eğitim programları ile karşılaştırmalı analizi ve bir program önerisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Fakültesi, İstanbul.
- Paker Binici, A. (2019). *Konsept aşamasında üretilen görsellerin mimari temsildeki başarılarının uygulanmış yarışma projeleri üzerinden incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Paker Kahvecioğlu, N. (2001). *Mimari tasarım eğitiminde bilgi ve yaratıcılık etkileşimi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Ruengtam, P. (2013). *Modeling of cooperative/collaborative learning technique: a case study of interior architectural program* [Conference presentation] . Asia Pacific International Conference on Environment-Behaviour Studies, London, UK. Retrived from: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042813044133/pdf?md5=515daddfb6dc334999b3c8d21b4f7f9a&pid=1-s2.0-S1877042813044133-main.pdf&_valck=1
- Riva İç mimarlık (2024). *Mimaride tasarım süreci nasıl işler ?* Erişim adresi: <https://www.rivaicmimarlik.com/blog/genel-konular/ic-mimaride-tasarim-sureci-nasil-isler>

- Taner, B. (2013). *Konsept otellerde kurgu mekan ilişkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, İstanbul.
- Tatar, N. (2021). *Konsept ne demek? konsept tasarımı nedir?*. Erişim adresi: <https://www.iienstitu.com/blog/konsept-ne-demek>
- Türkkan, D. (2017). *Konsept tasarımında hesaplamalı strüktürel biçim yaklaşımları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- The Ultimate List Of Visual Creative Thinking Techniques For Your Next Great Idea (2023). Retrived From: <https://creately.com/blog/diagrams/creative-thinking-techniques>
- Y1-Ching, L. (2016). Vocational schools in the field of interior design creativity of students department of interior design. *IASET*, 5(3), 95-102. Retrived from: https://scholar.google.com/scholar?q=Vocational+schools+in+the+field+of+interior+design+creativity+of+students+department+of+interior+design&hl=tr&as_sdt=0,5
- Yurtsever, B. (2011). *Mimarlık eğitiminde eleştirel düşünme becerisinin rolü: Birinci yıl tasarım eğitimi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yurtsever, B. (2017). Mimari tasarım eğitiminde eleştirel düşünme becerisinin rolüne ilişkin sorgulama. *Megaron*, 12(3), 385-394. Erişim adresi: https://jag.journalagent.com/z4/download_fulltext.asp?pdire=megaron&plng=tur&un=MEGARON-67944

DİZİN

3

3B , 21

A

altı şapka yöntemi 2, 5, 39

Autocad 5, 45

B

Bağlam 19, 32, 33, 34, 76

beyin fırtınası 2, 5, 7, 23, 24, 38, 39, 42,
45, 52, 56

Beyin Fırtınası 23, 24

C

CAD 16, 30, 76

D

DOKU 49

E

Eleştirel 7, 8, 10, 25

ergonomik 18, 29

F

Fonksiyonel 4, 29

İ*iç mimarlık* 1, 4, 5, 7, 11, 12, 15, 16, 17,
30, 32, 33, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 45,
60, 66

İç Mimarlık 5, 28, 37, 75, 76, 77

inovasyon 42

interaktif 38, 39, 43

İşlevsellik 42, 43, 51**K**

Kavramsal Tema 19

konsept 1, 4, 5, 17, 18, 19, 21, 28, 30,
31, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 42,
43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53,
54, 55, 56, 57, 59, 61, 62, 63, 66, 76,
79*Konsept* 1, 4, 7, 17, 18, 19, 20, 28, 31,
32, 33, 34, 35, 38, 39, 42, 46, 47, 48,
50, 51, 52, 53, 54, 55, 57, 58, 59, 60,
62, 63, 64, 66, 75, 76, 77, 78*Konsept Algısı* 1, 59, 66*konsept geliştirme* 18, 21, 42**M***mekan* 4, 5, 7, 8, 9, 13, 14, 15, 16, 17,
18, 19, 28, 29, 33, 34, 35, 45, 46, 50,
51, 52, 53, 54, 56, 57, 59, 60, 63*Mekan* 17, 18, 19, 57*Mekân* 7, 17, 18, 19, 76*Mimarlık* .. 5, 7, 8, 21, 28, 31, 37, 75, 76,
77, 78*Modelleme* 39, 40**Ö***Öğrenci* 16, 51*Özgün* 7, 18, 31, 76**P***problem* 4, 7, 8, 10, 11, 12, 15, 24, 34,
38, 43*Problem* 8, 19, 23, 34, 77*proje* 1, 5, 7, 30, 37, 39, 42, 45, 66**T***Tasarım* .. 7, 8, 10, 11, 16, 17, 20, 23, 29,
30, 31, 33, 51, 57, 58, 59, 61, 64, 75,
76, 77, 78*temel tasarım* 4, 11, 12, 15**V***VR* 20, 21**Y***YARATICI DÜŞÜNME* 23, 36*Yaratıcılık* 1, 8, 11, 14, 15, 42, 77*Yenilikçilik* 40, 43

